LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalis Queens apskrityje (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemp. kaina 10 centų

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Semi-Weekly
110-12 Atlantic Avenue
Richmond Hill 19, N. Y.
PRICE 10c A COPY
Telephone VIrginia 9-1827

No. 71 ★★★★ Richmond Hill 19, N. Y., Antrad., liepos (July) 15, 1958 ★★★★ METAI 47-ti

KRISLAI

Pavykę suvažiavimai.
Adomas Juris.
Thomsono kalba.
Eisenhowerio "liberalizmas."

Rašo R. Mizara

—Na, tai kaipgi iš tikrųjų atrodė LLD suvažiavimas ir LDS 13-asis Seimas?—klausiu tik ką grįžusio iš Pittsburgho Antano.

—Tiek suvažiavimas, tiek seimas nebuvo dideli, bet buvo gyvi ir konstruktyvūs, — atsako A. Bimba. Apie juos jau buvo Laisvėje rašyta, bet smulkiau bus sekamuose numeruose.

Primena, jog Pittsburgho pažangieji lietuviai buvo labai svetingi — delegatai, be kitko, turėjo pas juos ir puikią viešnagę.

Taip ir reikėjo!

Dabar Philadelphijos veikėjai privalo atsiminti, kad 1960 metais LDS 14-asis seimas bus pas juos.

—:—

Rodosi, 1921 metais pirmą kartą buvau nuvykęs į Milwaukee, Wis., sakyti prakalbos.

Pirmas žmogus, kurį ten sutikau, buvo **Adomas Juris.** Jis tuomet ten dirbo bene odos fabrike: A. Juris buvo LLD kuopos sekretorius ar pirmininkas.

Jis atrodė per nelyg kuklus, bet mielas, malonus draugas, besidomįs visomis gyvenimo sritimis. Tuomet, beje, jis man atrodė lyg ir pesimistinis, lyg kaž kodėl nusiminęs.

Ir pirmoji pažintis nebuvo bergždžia: po to daug kartų teko su Adomu Juriu susitikti konferencijose, taipgi organizaciniais reikalais susirašinėti.

—:—

Vėliau jis persikėlė gyventi Chicagon. Ten susikūrė šeimos židinį, ten dirbo, ten veikė — ištikimai veikė per ilgus metus.

Kiekvieną kartą, nuvykus į Chicagą, teko susitikti su šiuo maloniu, darbininkų judėjimui ištikimu, sumaniu ir darbščiu veikėju. Kiekvieną kartą jis atsimindavo, jog reikia paremti ir Laisvę, nors jo, kaip čikagiečio, vyriausias dėmesys krypo į Vilnį, į jos išlaikymą.

Juriai buvo pasiryžę vykti į saulėtąją Kaliforniją ir ten apsigyventi. Bet štai š. m. birželio 29 d. širdies smūgis kerta draugą Jurį, ir jis jau ilsisi Lietuvių tautinėse kapinėse!..

Toks gyvenimas!..

Tebūna ilga jam atmintis, o jo žmonai Joanai, dukrai Nancy, žentui ir visiems artimiesiems, laisviečių vardu, reiškiu nuoširdžią užuojautą!

—:—

Daugelis amerikiečių vis galvojo, sako angliškas savaitraštis "The Worker," būk prezidentas Eisenhoweris esąs liberalas. Bet štai, kaip jis savo "liberalizmą" parodė:

Neseniai Eisenhoweris turėjo pasikalbėjimą su Amerikos negrų vadovais; jis atsisakė aiškiai ir atvirai pasisakyti prieš baltuosius šovinistus. Jis negrus labai nuvylė.

—:—

Liepos 4 d. Amerikos ambasadorius Maskvoje, Thompsonas, kalbėjo per tos šalies radiją, kalbėjo į Tarybų Sąjungos tautas.

Savo kalboje ambasadorius pareiškė, jog, girdi, šiuo metu tarp Amerikos ir Tarybų Sąjungos tautų reikalingiausias dalykas: ryšys, asmeninis kontaktas, apsikeitimas žiniomis.

Tenka sutikti su ambasadoriaus nuomone.

—:—

Bet kaip į tai žiūri "liberalas" Eisenhoweris?

Tuojau po to, kai Aukščiausiasis Teismas nutarė, jog komunistai ir kiti pažangieji amerikiečiai turi teisę išvykti į kitas šalis, prezidentas tuojau pareikalavo Kongreso, kad šis priimtų įstatymą, pagal kurį nebūtų išleisti iš Amerikos visi tie, kurie pakritikuoja Dulleso užsieninę politiką!

Tokį "liberalizmą" ir "humanizmą" prezidentas parodė . . .

500,000 francūzų puola alžyriečius

Alžyras. — 500,000 Francūzijos armija, gavus dar 15.000 padrūtinimų iš Tunisijos, pradėjo generalinį puolimą prieš alžyriečius. Ši armija, ginkluota šimtais tankų, moderniškais ginklais ir palaikoma 1,000 lėktuvų, siekia iššudyti tiek dauk alžyriečių, kiek tik galės.

Francūzijos komanda pripažino, kad alžyriečiai valdo milžiniškus plotus, būtent: Sahara Atlas, Aures ir Olersenis kalnus, Maroko pasienį. Jie taipgi įsigalėję Viduržemio pajūriais Kabylia ir Philippesville srityje.

Francūzai imperialistai nesitiki išmušti alžyriečius iš kalnų pozicijų, bet siekia, kiek galima, juos suvaryti į tas sritis.

Francūzijos valdovai siekia tą padaryti iki spalio 5 dienos, idant gavus, kaip galima, daugiau alžyriečių balsų aprėžimui Francūzijos Konstitucijos demokratinių laisvių.

Sako, kad armėnai mušė JAV lakūnus

Wiesbadenas, Vak. Vokietija. — Tarybų Sąjungos paliuosuoti JAV lakūnai, kurių lėktuvas buvo pa'autas Tarybų Armėnijoje, pasakoja, kad kada jie nusileido, tai šimtai armėnų farmerių apstoję juos spardė, mušė ir grūmojo pakarti.

Jie tvirtina, kad pasijuto saugūs tik po dviejų valandų, kada pribuvo tarybiniai kareiviai ir juos paėmė savo žinion. Lakūnai sako, kad TSRS vyriausybė su jais elgėsi gerai.

DE GALLE PLANAI AYŽYRO REIKALAIS

Paryžius. — Premjeras de Gaulle pareiškė, kad Alžyrui bus suteiktos Francūzijoje federalinių ryšių teisės. Jis kalbėjo laike sukakties paėmimo Bastilijos tvirtumos ir nuvertimo monarchijos 1789 m. Kartojo francūzų revoliucijos iškeltus obalsius apie laisvę, lygybę ir brolybę. Galima suprasti, kad jo kalba yra taikoma nuraminimui Alžyro gyventojų.

Kairas. — Atskrido TSRS aviacijos komandierius maršalas S. Rudenko. Jis sakė, kad TSRS parduos Jungtinei Arabų Respublikai tarybinių lėktuvų.

TL unija organizuos Kanados darbininkus

Montreal. — Galingoji Teamsters & Longshoremens unija nutarė organizuoti Kanadoje prieplaukų ir "Jūrkelio" darbininkus. Darbas prasidės nuo Ramiojo iki Atlanto vandenyno.

Kanadoje yra 200,000 neorganizuotų prieplaukų ir išvežiojimo darbininkų. Dabar eina susitarimas su Canadian Labor Congress vadais organizaciniam darbui.

BALTI SUSPROGDINO NEGRŲ NAMĄ

Columbus, Ga. — Baltieji šovinistai išsprogdino negrų apgyventą namą. Sprogimas buvo taip didelis, kad ir apylinkėje namų langai išbyrėjo. Name gyveno Mrs. Essie Mae Ellison ir negro seržanto žmona su vaikais. Seržantas yra armijoje. Namo gyventojai nenukentėjo; nesakoma, ar jie buvo namie, ar išėję.

JIS PASISKELBĖ RUSIJOS KARALIUM

Maskva. — Homer Tomlinson, 65 metų, iš New Yorko jau kelinti metai skelbiasi "pasaulio karalium". Jis vaidindamas tą komediją, ir ant vienos peties nešiodamas pasaulio globusą, jau beveik visą pasaulį apkeliavo.

Dabar atvyko į Maskvą ir Raudonojoje Aikštėje pasiskelbė, kad jis yra ir "Rusijos karalius". Susirinkę turėjo linksmo juoko. Tomlinsonas sakosi, kad jis yra ir vyskupas, turįs pasaulyje 12,000.000 religinių pasekėjų.

NAUJI GELEŽINKELIŲ RUOŽTAI KINIJOJE

Hong Kongas. — Kinija nutiesė ir dar tiesia naujus geležinkelius Kiagsu, Chekiang, Fukien ir Kwangtung provincijose, tai yra pietrytiniame pajūryje. Šie geležinkeliai turės ne vien ekonominės svarbos, bet ir militarinės.

TSRS reikalauja veiklos už taiką

Maskva. — Bėgyje dviejų savaičių Tarybų Sąjungos vyriausybė pasiuntė trečią notą Jungtinių Valstijų valdžiai. TSRS kritikuoja Amerikos valdžią už trukdymą specialistų darbų Genevoje.

TSRS vyriausybė sako, jeigu Amerikos valdžia ir toliau nesutiks, kad specialistai spręstų ne vien atominių bombų susekimą, bet ir bandymų užtraukimą, tai konferencija neturės pasisekimo.

TSRS gali iššauti laivą į erdves

Maskva. — Tarybiniai mokslininkai A. Iliušinas ir V. Lenskis rašo "Izviestijose", kad dabartinis TSRS Sputnikas III daro po 18,000 mylių per valandą.

Jie įrodinėja, kad užtenka sputnikų greitį padidinti iki 23,0000 mylių per valandą ir tada jie atitrūktų nuo žemės traukimo — skristų į erdves. Jie rašo, kad TSRS tą greitį gali padidinti, nes turi tam specialių sprogstančių medžiagų.

Turčių grupė veikia prieš žmonių laisvę

Chicago, Ill. — Stambių kapitalistų suorganizuota American Security Council (Taryba) veikia prieš žmonių laisvę. Šios Tarybos prezidentas John M. Fisher paskelbė, kad jų organizacija tik per vieną mėnesį 20,000 žmonių įtraukia į neištikimų ("subversives") sąrašus. Jis sako, kad jie jau yra įtraukę į neištikimų sąrašus 1,000,000 žmonių ir nemažai organizacijų.

1955 metais ši įstaiga buvo organizuota prisidengiančiu vardu: Mid-American Research Laboratory, o dabar perkrikštyta į American Security Council.

Proe jos priklauso: Sears Roebuck Co., United States Steel Co, Central Railroad Co., Stewart-Warner Corp., Acme Steel Co., Balden Manuf. Co. ir eilė kitų. Jos vedėjai 1958 metais pasitiki įtraukti 300 biznio įstaigų, o 1959 metais — 1,000.

ASC leidžia slaptą aplinkraštį, kurį siuntinėja priklausančioms biznio įstaigoms ir informuoja apie "neištikimus". Šiai įstaigai vadovauja atsistatydinęs generolas Robert E. Wood, kuris yra Roebuck & Co. pirmininkas.

STEVENSON IR SŪNUS TARYBŲ SĄJUNGOJE

Leningradas. — Atvyko Adlai Stevenson, buvęs du kartus demokratų partijos kandidatas į JAV prezidentus. Kartu su juomi yra ir jo sūnus John. Jie Tarybų Sąjungoje, plačiai važinėdami, išbus apie tris savaites laiko. Stevensonas susitarė matytis ir su TSRS vadais.

BRAZILIJA MAŽIAU PORDUOS KAVOS

Rio de Janeiro. — Brazilijos vyriausybė patvarkė, kad 1958 m. į užsienį bus leista išvežti tik 15,000,000 maišų kavos. Nuo pereitųjų metų yra dar 13,000,000 maišų, šių metų derlius numatomas 25,000,000 maišų.

KIEK YRA BEDARBIŲ ANGLIJOJE

Londonas. — Anglijos darbo ministerija praneša, kad dabar ten yra 430,000 bedarbių. Sako, kad 1957 metais tuo pat laiku jų buvo 244,000. Nuo birželio pereitųjų metų bedarbių skaičius nuolatos augo, o dabar jau eina žemyn.

Buenos Aires. — Argentinos vyriausybė nusprendė pirkti iš Anglijos seną lėktuvnešį "Warrior". Mat, Argentina dar neturi šios rūšies karo laivų, tai bus "geras" ir senas.

SUOMIŲ NAUJASIS PARLAMENTAS

Helsinkis. — Naujajį Suomijos parlamentą sudarys sekamų partijų atstovai: Komunistų partija turės daugiausia atstovų, būtent 50, socialistų ir žemvaldžių po 48, konservatyvų — 29, švedų partija—14, liberalų — 8, ir nepriklausomų socialistų — 3. Taigi, komunistai ir socialistai turi 101 atstovą iš 200 sudarančių parlamentą.

TSRS LAUKIA 1958 GERO DERLIAUS eg

Maskva. — Iš visų tarybinių respublikų ateina žinių, kad šiemet bus geras derlius. Ypatingai javai gerai užderėjo Uralo ir Pavolgės srityse. Eilėje tarybinių respublikų daug daugiau laukų apsėta, kaip pereitais metais.

ROBESON IŠSKRIDO

New Yorkas. — Iš N. Y. International orlaukio jau išskrido paskilbęs dainininkas ir artistas Pau Robeson. Pirmas jo apsistojimas bus Anglijoje. Per artuonerius metus Valstybės departmentas trukdė jo kelionę į užsienį neišduodamas pasporto.

Kuala Lampur. — Staiga mirė Malajaus federacijos sultonas Kedahas. Jis buvo 64 metų amžiaus.

P. Amerikos prekyba su Rytų šalimis

Washingtonas. — Nors Tarybų Sąjungos ir liaudiškų respublikų prekyba su Lotynų Amerikos šalimis yra tik apie 3 procentai lyginant su Jungtinių Valstijų, bet Washingtone jau susirūpino.

Kubos ir Urugvajaus prekyba su Tar. Sąjunga, Čekoslovakija, Lenkija, Vengrija, Rumunija, Bulgarija, Albanija ir Rytų Vokietija nuo 1952 m. padidėjo 40 procentų.

Pietų Amerikos respublikos perkasi iš Tarybų Sąjungos ir liaudiškų šalių anglies, mašinų, aliejaus ir žemdirbystės įrankių. Mainais jos parduoda: mėsos, cukraus, kavos, vilnų ir kitokių prekių.

Nors Tarybų Sąjungos ir liaudiškų respublikų prekyba nedidelė, bet ji švelnina politinius santykius. Washingtone, kaip kurie, prisibijo, kad "komunistinės šalys surado Amerikoje minktą dirvą" ir gali pakilti Lotynų šalių nacionalinis savystovumo ūpas.

Japonų reakcija bijosi komunistų

Tokio. — Japonijos imperialistai propagandos sumetimais šaukė, kad Kinija dar laiko šimtus japonų belaisvių nuo pereitojo karo. Kinija paliuosavo 600 tokių belaisvių ir jie laivu "Hakusan Maru" išplaukė į Japoniją.

Dabar reakcininkai sujudo, nes būk grįžtantieji esą "užsikrėtę komunizmo dvasia". Tarpe grįžtančių 66 jau įvardino kaip buvusius unijų veikėjus ir žinomus komunistus.

INDONEZIJA ĮSPĖJO HOLLANDIJĄ

Jakarta. — Dr. Subandrio, Indonezijos užsienio ministras, įspėjo Hollandiją, kad ji nedidintų savo karines jėgas Vakarinėje Gvinejoje. Jis sako, jeigu Hollandija prisiųs daugiau jėgų, tai už pasekmes pati ir atsakys. Tą salos dalį Hollandija laiko savo kolonija, o Indonezija reikalauja jos kaipo savo teritorijos.

ANGLIJOS KARINIAI LAIVAI PASENO

Londonas. — Karinio laivyno sekretorius Robertas Allan raportavo parlamentui, kad valdžia parduoda 85 karinius laivus. Jų tarpe yra penki kruseriai, 19 naikintojų ir 61 kitoks laivas. Jie jau paseno ir neverti laikyti rezerve, sako Allan.

ĮVYKO REVOLIUCIJA IRAKO MONARCHIJOJE

Bagdadas. —Įvyko sukilimas prieš karaliaus Feisalio valdžią. Sukilimo laiku buvo užmuštų. Feisalio valdžia nuversta. Jos vieton sudaryta nauja, prielanki Jungtinei Arabų Respublikai.

Irakas yra Artimuosiuose Rytuose, tarpe Arabijos, Jordano, Sirijos, Turkijos ir Irano. Užima 171,600 ketv. mylių plotą ir turi 5.500,000 gyventojų.

Sakoma, sukilimas persimetė ir į Jordaną.

Negrai skundžiasi prieš neteisybes

Cleveland, Ohio. — Keturiasdešimt devintoje NAACP metinėje konferencijoje organizacijos sekretorius H. Hill skundėsi prieš negrų persekiojimus.

H. Hill sakė, kad negrų yra 1,100.000 bedarbių, kas sudaro 20 procentų visų nedirbančių. 1954 metais 18 procentų tarpe baltųjų darbo žmonių gaudavo mažiau $2,000 metinių įplaukų, o negrų virš 43 procentai. Jis sakė, kad ir dabar negrams mažiau moka ir skubiau iš darbo paleidžia.

DARO PROGRESĄ PRIEŠ PASIUTIMĄ

Washingtonas. — Pasiutimas yra baisi liga. Per pastaruosius dešimt metų pasiutimu susirgimai sumažėjo ant pusės. To atsiekta čiepijant šunis ir geriau juos prižiūrint. Pastarais keleriais metais šunų pasiutimas sumažėjo 68 procentais. Bes vis vien pereitais metais buvo užrekorduota virš 5,000 pasiutimo įvykių.

Oslo, Norvegija. — Staigiai mirė "The New York Times" Vienos korespondentas John MacCormac. Buvo 68 metų amžiaus. 1956 metais jis daug netiesos paskleidė apie Vengrijos liaudį.

Lewiston-Auburn, Me.

Liepos 8 d. pusė po keturių čionai pasimirė senas šių miestų gyventojas, ilgametis Laisvės skaitytojas ir pažangiųjų organizacijų narys Pranas Apšega. Sirginėjo jis per paskutinius septynerius metus. Mirė jau sulaukęs virš 70 metų. Palaidotas penktadienį, liepos 11 d., Oakhill kapinėse. Palaidotas laisvai.

Netekome dar vieno pažangaus, tauraus lietuvio!

Mūsų giliausia užuojauta likusiai jo mylimai žmonai Onai Apšegienei, dukterims, giminėms ir draugams.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.
Established April 5, 1911 ——— ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	$9.00	Canada and Brazil, per year	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada and Brazil, 6 months	$5.50
Queens Co.	$10.00 per year	Foreign countries, per year	$12.00
Queens Co.	$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	$6.50

Prezidento vizitas Kanadoje

PREZIDENTAS EISENHOWERIS buvo nuvykęs keturioms dienoms į Kanadą tartis su tos šalies vyriausybės pareigūnais.

Kam, dėl ko tartis?

Jau kuris laikas Kanados žmonėse verda didžiulis nepasitenkinimo jausmas prieš Jungtines Valstijas. Kanadiečiai sako, juos JAV kapitalistai baisiai išnaudoja, jie siekiasi tiesiog pavergti Kanadą — pavergti ją ekonomiškai.

JAV kapitalistai-monopolistai turi įvezdinę į Kanadą apie 12 bilijonų dolerių. Į visą Kanados pramonę JAV kapitalo yra sudėta apie 43 procentai, na, o į Kanados aliejaus pramonę — net 59 procentai; į visokias Kanados kasyklas — 51 procentas. Vadinasi, Kanados aliejaus pramonę, taipgi kasyklų pramonę kontroliuoja JAV kapitalistai. Jie iš ten semia milžiniškus pelnus, jie kanadiečius skriaudžia.

Kanada — kviečių aruodas, tačiau pastaruoju metu Kanados farmeriai neturi kur dėti savo kviečių, nes pasaulines kviečių rinkas turi užgrobę JAV stambieji farmeriai.

Kanadiečiai stato tokį klausimą: argi gali Kanada skaitytis nepriklausoma, kai jos pramonę kontroliuoja kitos šalies kapitalas? Atsakymas, ne, negali! Ekonominiai dalykai nulemia politiką, nulemia viską.

Amerikiečiais kapitalistais pasipiktinimas Kanadoje išaugo į labai aukštą laipsnį. Santykiai tarp šitų kaimyniškų šalių pradėjo blogėti. Na, ir tai privertė prezidentą Eisenhowerį, padėjus viską į šalį, vykti į Ottawą. Kanados sostinę, ir tartis su jos ministrų pirmininku John Diefenbakeriu ir kitais.

Prezidentas ten buvo priimtas labai šaltai — tai pripažįsta ir komercinės spaudos atstovai, kurie viską matė. Tik militarinė garbės sargyba jį formaliai sutiko, taipgi būrys vaikų. Jokio masinio pasitikimo ten jam nebuvo. Ir tai pasako labai daug!

Aiškus dalykas, prezidento pokalbius su Kanados vyriausybe, taipgi jų pasekmes, sužinosime tik vėliau. Bet neatrodo, kad dalykai pagerės.

Tiesa, prezidentas kalbėdamas Kanados parlamentui sakė, jog visa tai, kas vyksta prekyboje bei pramoniniuose tarp šių dviejų šalių santykiuose, nesanti kalta Amerika, kadangi visa tai atlieka privatiški kapitalistai. Bet kas gi tie kapitalistai? Ar gi jie jau tokie bejėgiai? Kas gi, pagaliau, yra mūsų vyriausybė, argi jai ne vyriausiai rūpi samdytojų klasės reikalai?

Prezidentas pabrėžė ir tai: girdi, padėkime šiuos "menkučius nesusipratimus" į šalį, o sukaupkime jėgas kovai prieš komunizmą. Išeitų taip: nežiūrėkite, kad amerikinis kapitalas jus, kanadiečius, išnaudoja, engia, bet pritarkite mūsų šaltojo karo politikai, tai ir bus viskas gerai.

Netikime, kad tokios kalbos tonas Kanados liaudį patenkintų.

PO PATRIOTIZMO IŠKABA

Patriotizmas — kilnus jausmas, kilni pareiga. Neveltui senovės romėnai sakydavo: "Saldu yra mirti už Tėvynę". Bet atsiranda žmonių, kurie spekuliuoja lietuvių tautos patriotizmu. Tai žmonės — ypatingai "veiksniai", — kurie pabėgo iš Lietuvos ir kurie, nemylėdami savo krašto, savo kalbos, savo lietuviškos liaudies, nieko gero nedarydami savo Tėvynei, dangstosi patriotizmo iškabomis.

Tai žmonės, kurie anksčiau lietuvių liaudį išnaudojo, kurie iš liaudies prakaito ir darbo sau turtus krovė. Tai tie, kurie, nenorėdami kartu su liaudimi statyti naują gyvenimą, pabėgo iš savo krašto, atskilo nuo savo tautos.

Jie pabėgo iš Lietuvos, nes jų patriotizmas lietė tik jų valdytus dvarus, rūmus, bankus. O kai liaudis pareikalavo sau teisių, kai ėmė kratytis išnaudotojais, tai tie "patriotai" išsidangino svetur ir ten prie svetimų kapitalistų prisiglaudę lietuviškojo patriotizmo iškabą pakabino. Tačiau iš po tos iškabos, iš to kromelio, vadinamieji "patriotai" kiekviena proga teršia Lietuvą ir jos liaudį. Tiems "patriotams" Lietuvoje nieko gero nėra ir nuo sugrįžimo į ją patys save ir kitus atkalbinėja.

Tie "patriotai" šaukia: "Be mūsų nėra Lietuvos. Mes — tyriausi lietuviai. Mes — geriausi jos kultūrintojai". O tai, kas dabar vykdoma ir statoma Tarybų Lietuvoje, jų manymu, yra negera ir svetima, nes ne jie, buvusieji liaudies išnaudotojai, o pati liaudis stato.

Lietuvoje kuriamas naujas gyvenimas — tai jiems nepatriotiška. Statomi nauji miestai ir atstatamos išgriautos senos sodybos — jiems tai nesuprantama.

Liaudis valdo kraštą ir ugdo lietuvišką kultūrą — tikras skandalas!

Negirdėtais tiražais leidžiamos knygos, liaudis veržiasi prie jos, ją myli ir skaito — jiems nesąmonė.

Lietuvių liaudies vaikams atidarytos durys į aukštąsias mokyklas — nesuprantamas.

Išaugo nauji pramonės centrai, Žemaitijos lygumose apie Mažeikius pastatytas didžiulis cemento fabrikas ir greta jo — mūrinis miestas, Naujoji Akmenė; arba greta Vilniaus — didžiulis pramonės centras dabar į Vilniaus miestą įaugusi — Naujoji Vilnia, — iš tolo žiūrintiems "patriotams" tai tik bolševikiška reklama...

Net Naujosios Vilnios vardas jiems svetimas, esą ne lietuviškas. O jie pamiršo ar net nežinojo, kad pro naująją Vilnią teka upė Vilnelė, kuri seniau buvo Vilnios vardu vadinama, ir kad pats Vilnius nuo upės Vilnios vardą yra gavęs. Argi Naujoji Vilnia nėra lietuviškesnė už senąjį jos vardą Vileika?

Seniau, visiems "patriotams" Lietuvą valdant, Lietuva dejavo be Vilniaus ir be Klaipėdos, be širdies ir be plaučių.

Pinigu očiams "patriotams" ir be to buvo gera, o kai liaudis karšta meile savo kraštui, sujungė į vieną Lietuvą jos rytus ir vakarus, kai sveikame organizme pilnu pulsu pradėjo plakti širdis ir tyru jūrų oru kvėpuoja galingi jos plaučiai — tai dabar bėgliai "patriotai" neturi ką sakyti... Jie abejoja, ar galėjo visa tai liaudis pasiekti... O ji pasiekė.

Ir veltui jie niekina naująją Lietuvą, dangstydamiesi svetimo kromelio dažais nudažyta lietuviškojo patriotizmo iškaba. Veltui jie gąsdina kitus įvairiais Lietuvos baubais. Jie baido, net patys savęs bijo. Jie like be pagrindo, atskilę nuo krašto, nuo liaudies. Tik iškaba palikusi. Ir ta pati iškaba, nors ir labai dailinama, nors ir dažnai šveičiama, vistiek svetimomis rūdimis rūdyja. svetimomis dulkėmis apsineša.

O Lietuvos liaudis kuria naują gyvenimą, naują Lietuvą ir laimę. Nepaisant prisidengėlių šauksmų ir šmeižtų, Lietuvos gyvenimas eina savo tiesiu tarybinio gyvenimo keliu.

Tėvynės Balsas

ATSIMINIMAI

Straipsnis pirmas

Kuomet žmogus pergyveni apie 70 m. amžiaus, kuomet pagalvoji ir bandai atsiminti savo gyvenimo pradžią ir tuos laikus ir tą visuomenės tvarkymosi būdą, tas visas to laiko aplinkybės, kuriose pradėjai gyventi ir susirūpinai savo gyvenimu ir visuomenės tvarkymosi būdu, ir atsimeni tuos etapus, tuos nuotykius savo gyvenimo, taip pat ir visuomenės, tai nori ar nenori, turi pripažinti, kad per 70 m. laikotarpį visuomenės gyvenime padarytas didelis progresas, didelė pirmynžanga.

Aš manau, kad mes skaitomės antroji gentkartė po pasiliuosavimo iš dvarponių ir caro vergijos. Atsimename tuos pasakojimus, tuos nusiskundimus per mūsų tėvus ir senelius, kad ponas savo vergą su kitu ponu išmainydavo ant šuns, kad rykštėmis plakdavo ir galėjo daryti, ką tik jis norėdavo.

Gaudymas į armiją

Mūsų apylinkėj, tai yra Žeimelio, su kromeliu po kaimus vaikščiodavo senas Jenkelis. Sykį Jenkelis susitiko su kitu seniu Martinaičiu. Jiedu taip įsismagino į kalbą apie praeities vergijos nuotykius, taip jų kalba užinteresavo mane, kad klausiau išsižiojęs tol, kol jie užbaigė pasikalbėjimą. Nors dar buvau mažas vaikas, tačiau mane labai suinteresavo tas, kaip tuo laiku imdavo į caro kariuomenę.

Iš jų pasikalbėjimo supratau, kad į kariuomenę tuo laiku gaudydavo. Nužiūri, kad jaunas tinkamas vyras kariuomenės tarnybai, tai ir bando pagauti Tokion tarnybon pakliuvęs turi ištarnauti 25 metus. Kas reiškia, kad geriausias jaunystės gyvenimo laikotarpis praleistas veltui kaip ir baudžiavoj bei nelaisvėj.

Jenkelis buvo gaudomas, o Martinaitis buvo gaudytojas. Jenkelis tarp kitko, klausia Martinaičio: Ar tu atsimeni ten ir ten pas kalvį, kur mudu susitikome ir vienas į kitą žiūrėjome, ir ar tu pastebėjai, kaip aš prislinkau prie to didelio plaktuko? Taip, pastebėjau, atsakė senis Martinaitis. Už tai aš tavęs ir neliečiau. Tas didelis kūjis-plaktukas kaip tik tave ir išgelbėjo. O kitaip aš tave būčiau sudorojęs, šypsodamasis tarė senis Martinaitis.

Panašų atsitikimą pasakodavo ir mūsų tėvas. Sykį, girdi, du gaudytojai į mūsų kiemą atsiveja jauną vyrą, kad pasigauti ir atiduoti kariuomenėn. Kiemas, girdi, buvo aptvertas tvora ir pusėtinai aukštoka. Gaudytojai buvo jau visai arti savo aukos. Matydamas, kad jau nėra progos peršokti per tvorą, smuko į mūsų stubos priemenę ir užtrenkė duris. Jo laimei, buvo kopėčios užlipimui ant lubų. Jis kopėčiom ant lubų ir kopėčias užsitraukė su savim! Gaudytojai irgi įbėgo į priemenę ir patyrė, kad jų auka ant lubų, bet užlipti nėra kaip, o prie to, jis ginasi.

Tuoj gaudytojai nutarė: Vienas užlips ant stogo ir bandys išplėšti šiaudinį stogą ir ten nelaimingąjį pasigauti. O jeigu jis pabėgs nuo lubų žemyn, tai pasigaus tas, kuris pasiliko apačioj. Bėglys, matyt, suprato savo neprietelių strategiją. Kaip tik pajautė vaikščiojimą ant stogo, pačiupo smailų šluotkotį dūrė per šiaudinį stogą. Užgautasis pradėjo šauktis pagalbos. Jo draugas puolėsi jį gelbėti ant stogo. Laike tokio sumišimo gaudomasis paspruko iš jo rankų.

Tais laikais taip jau būdavo. Jei buvai smarkus, tvirtas, galėjai apsiginti ir ištrūkti, o jei liurbis ir papuolei į jų rankas, tai ir kankinkis per 25 metus, — pridūrė tėvas.

Beveik tas pats buvo ir čia Amerikoj

Labai tankiai kalbame apie praeities atsitikimus. Kuomet gerai apsižiūrime, tai panašių atsitikimų būna ir čia Amerikoje.

Visi atsimename prieš pirmąjį pasaulinį karą, kuomet ši šalis jau rengėsi stoti karan. Militariškos spėkos tuomet buvo silpnos. Jos militariškos spėkos susidėjo tik iš liuosnorių. Prievartos įstatymo imti kariuomenėn jaunų vyrų dar nebuvo. O įstatymus Amerikoj padaryti ima labai ilgą laiką, užima mėnesius, net ir metus, kol įstatymas stojasi kūnu. Kas tuomet buvo daroma?

Tuomet buvo dirbama dviem frontais. Kongresas dirbo ant prievartos įstatymo, o valdžia sumobilizavo genges gavimui kuodaugiausia "liuosnorių" į armiją!

Šių žodžių rašytojas tuo laiku irgi bvo metuose, kad būti tinkamu armijai. Už tai jis ir interesavosi procedūra, kaip einasi liuosnorių verbavimas. Procedura buvo sekama: Liuosnorių verbuotojai važiuodavo mažu sunkvežimiu, trys ar keturi vyrai ir kareivis uniformoje. Tankiausiai sukinėjosi apie parkus pavakaryje. Nutėmija, kur daugiausia randasi jaunų vyrų, tai į tą parką įvažiuoja, sustoja, ir kareivis su savo truba užtrubija. Parke esanti publika susirenka aplink juos. Vežime būna mažas staliukas ir kėdė. Vyrai išlipa iš vežimo ir maišosi publikoje. O vienas stovėdamas vežime rėžia agitatyvišką prakalbą, prižadėdamas visokių gerybių, jei dabar įsirašysi į armiją. Užbaigęs kalbą, apsižvalgė, aplink ir klausia, kas pirmutinis nori įsirašyti į armiją? Tą pakartojo kelis sykius. Nesiranda nė vieno liuosnorio. Tuomet kalbėtojas rodo pirštu į vieną jaunuolį, sakydamas: "About you, young fellow?"

Kuomet kalbėtojas rodė pirštu į jaunuolį, tai jo pagalbininkai jau turėjo pasirinkę kurį paimti. Ir du už pažastų ir vienas iš užpakalio, šaukdami "ura!", užkėlė ant vežimo. Kalbėtojas tuoj griebia savo aukai už rankos sveikinti, prašo sėstis ir pasirašyti. Jaunuolis, taip staiga pagautas, nusigandęs, paraudęs, daro, kas jam įsakoma daryti. Gavę vieną "liusnorį", susėdo vežiman ir išvažiavo savais keliais.

Teko girdėti liousnorių verbuotojų trubijimus ir vėliau. Tačiau niekas į jų trubijimą nekreipė atidos, o jauni vyrai nuo jų šalinosi kuotoliausiai. Skirtumas tarpe senovės laikų ir dabartinių yra tas, kad anais laikais gaudydavo atvirai, o šiuose laikuose gaudė prisidengę liuosnorių obalsiu.

Ignas

Labai įdomus J. Baltušio laiškas

Šiomis dienomis R. Mizara gavo įžymaus Lietuvos rašytojo Juozo Baltušio laišką. Kadangi laiškas labai įdomus, liečiąs svarbius visuomeninius dalykus, tai mes jį veik ištisai ir paduodame mūsų skaitytojams.—

Red.

—:—

Vilnius, 1958.VI.28.

Neseniai rašiau Jums dar negavau atsakymo, bet dabar rašau vėl. Nieko ypatingo neatsitiko, bet labai norisi pasidalinti su Jumis gera naujiena. O būtent, kaip praneša Lietuvos TSR Kultūros Ministerijos Knygų Prekybos Valdybos darbuotojai, mūsų gerbiamojo rašytojo Seno Vinco apsakymų rinkinys "Gyvenimo verpetuose", kuris buvo išleistas 8.000 egz. tiražu, skaitytojų išpirktas nuostabiai trumpu laiku — per pusantro mėnesio. Tai iš tikrųjų rekordinis knygos išpirkimo terminas. Ir, žinoma, jis džiugina kiekvieną dorą lietuvį, tiek čia, Tarybų Lietuvoje, tiek ir užsienyje gyvenantį.

Apskritai, tenka pasakyti, kad domėjimasis grožine literatūra, knygų pirkimas Tarybų Lietuvoje auga dideliais tempais. Tai liudija ir toks faktas, kad gegužės mėnesį mažmeninėje prekyboje buvo parduota knygų už 2 mil. 307 tūkst. rublių, tai yra už 500 tūkst. rublių daugiau, negu pernai per tą patį laiką. Augame, brolau, ekonomiškai, augame ir kultūriškai!

O daugiau ypatingų naujienų nėra. Gyvenam, dirbam, aplankom draugą J. Šimkų, dažnai nušnekam apie jus visus ir vėl einam prie savo darbų darbelių.

Joninės Vilniuje

Birželio 23-24 dienomis Vilniuje ir daugelyje kitų vietų buvo iškilmingai švenčiama liaudies tradicinė šventė "Joninės". Žmonių susidomėjimas — milžiniškas. Nuostabiai atrodė Gediminо kalnas tuos vakarus, kai jame buvo uždegtas Joninių laužas, kai visa pilis nušvito iliuminacija ir kai skrido į dangų debesys įvairiaspalvių raketų. Nėries upe plaukė laivų flotilija, gausiai iliuminuota, išpuošta žalumynais, su orkestrais ir dainomis, ėjo sieliai su liepsnojančiais laužais. Vidurnaktį nuskubėjom į Vingio parką ieškoti Paparčio žiedo. Deja, jį surado jaunesni ir, žinoma, vikresni už mane, bet tai šventės nuotaikos nesugadino nei man, nei niekam.

Kiaurą naktį linksminosi jaunimas ir senimas. Įdomu, kad ši tradicija jau įgauna tvirtus bruožus. Pavyzdžiui, nuėjęs su reikalu Joninių išvakarėse į centrinį Vilniaus telegrafą, turėjau gerokai palaukti. Stovėjo gausybė žmonių su paruoštom telegramom rankose. o tose telegramose vis: Jonui, Jonui, Jonui!.. Atrodė, lyg čia būtų Naujų Metų arba Gegužės Pirmosios švenčių išvakarės, kada irgi suplūsta gausybė sveikintojų į telegrafą.

Kontrastai

Šiuo metu vyksta mūsų respublikoje gana įdomūs reiškiniai. Iš vienos pusės atgimsta gražiausios liaudies tradicijos, iš kitos—kuriasi naujos. Visa tai susilieja tarpusavy, jungiasi ir jau kartu auga toliau. Kartais pamatai tiesiog paradoksališkų dalykų. Taip, būdamas Anykščiuose ir stebėdamas Dainų šventės dalyvių paradą, aš staiga matau: ant vieno sunkvežimio sukasi Žemės rutulys, aplink jį skrieja dirbtinis tarybinis Žemės palydovas ("Sputnikas", — kaip dabar priimta vadinti visose kalbose), o jau sekančiame sunkvežimyje susilenkęs kipšas tempia ant pečių garsųjį Anykščių Puntuką. Atrodo, du nesuderinami dalykai: aukščiausia technika ir legenda. O tačiau abu jie puikiausiai derinasi, pabrėžia vienas kitą. Ir žmonės karštais plojimais pasitinka juos abu. Panašių kontrastų galima pastebėti kiekviename žingsnyje.

J. Biliūno paminklas

Tiek keletas minčių. Daug šiandien nė nerašau, nes ir laiko neturiu. Netrukus išvykstame visi į Anykščius. Rytoj tenai įvyks iškilmingas J. Biliūno paminklo atidengimas. Pats važiavau drauge su A. Venclova pargabenti J. Biliūno palaikus iš Lenkijos (Zakopenės miestas), tad juo su didesniu džiaugsmu dalyvausiu atidengiant paminklą šiam įžymiam mūsų literatūros kūrėjui. Kartu aplankysime ir kito įžymaus anykštėno rašytojo A. Vienuolio-Žukausko kapą. Kažkaip iki šiol negaliu patikėti, kad jis jau miręs! Vykstame didelė grupė rašytojų. Bus daug visuomeninių organizacijų atstovų iš Vilniaus, Kauno, beveik visų respublikos stambesnių miestų. Daugelis rajonų ruošiasi šioms iškilmėms kaip didelei ir reikšmingai šventei.

Pas senutę motiną

Gal nusistebėsite, kad taip dažnai važinėju į Anykščius? Reikalas čia tas, kad ten gyvena senutė mano motina, pas kurią aš dažnai pabėgu parašyti savo kūrinių. Ramu tenai, jokių telefonų, puiki gamta aplinkui. Savo "Parduotas vasaras" žymiausia dalim parašiau kaip tik Anykščiuose. Turiu net specialiai įsirengęs tenai darbo kambarį-salkę. Rudenį vėl bėgsiu dirbti į Anykščius baigti "vasarų" antrojo tomo. Vilniuje, vis dėlto. smarkiai kliudo visokie reikalai.

Draugas J. Šimkus prašė perduoti nuoširdžiausius sveikinimus Jums ir draugui A. Bimbai. Žadėjo būtinai parašyti ir pats. Priimkite taip pat sveikinimus nuo mano žmonos Monikos. Dabar jos neturiu Vilniuje, išvykusi gastrolių su visu teatru toli į Kazachstaną, į plėšinių žemės. Rašo iš ten labai įdomius laiškus, džiaugiasi pamačiusi platesnius kraštus, įvairesnio gyvenimo, ypač nustebinta visiškai nauju gyvenimu naujai įsisavintose žemėse. Prašo perduoti sveikinimus Jums. Liepos vidury ji grįžta į Vilnių. Tada atostogas praleisime lankydami naujus pramonės rajonus, kolūkius, tarybinius ūkius. Įspūdžių bus daug ir poilsis bus geras. Gal būt rasiu ką įdomaus parašyti ir Jums iš šios kelionės.

Tvirtai spaudžiu dešinę Jums ir žmonai Ievai. Draugiški ir nuoširdūs sveikinimai A. Bimbai.

Jūsų — **Juozas Baltušis**

—:—

(Rašytojas mini savo žmoną Moniką — tai **Monika Mironaitė**, įžymioji dramos artistė. Ji vaidina Vilniaus rusų dramos teatre, kuris buvo išvykęs su gastrolėmis net į Kazachstaną.

— **Red.**)

ŠYPSENOS

Pažink savo kostumerį

Biznierius tėvas moko savo sūnų bizniavoti. Štai, sako jis, vaikeli, tu parduodi žmogui akinius. Žiūrėk atidžiai į jo veidą. Pasakyk jam, jog akinių kaina dešimt dolerių. Jei matai, kad jis patenkintas, kad jis mano, jog puiki proga pigiai akinius įsigyti, tuojau pridurk: žinoma, tik už frėmus. Už stiklus kita dešimtinė. Jeigu kostumeris dar vis linksmai atrodo, tuojau pridėk: Žinoma, dešimtinė už vieną stiklą!

ĮVAIRUMAI

Kokoso palmės

Tur būt, nėra pasaulyje kito tokio įdomaus ir turtinga augalo, kaip kokoso palmė. Afrikos gyventojai žino daug būdų, kaip pasinaudoti jos vaisiais — didžiuliais riešutais. Pramušus nenunokusį riešutą, galima nuraminti troškulį gaiviu, saldoku gėrimu. Sunokęs riešutas būna pilnas tiršto gelsvo pieno, iš kurio galima pagaminti daugybę skanių valgių. Kai kokoso riešutas taip sunoksta, kad jo branduolys sukietėja, iš jo galima išspausti riebų aliejų arba išvirti skanią uogienę su cukrumi, gauti iš to paties medžio jaunų atžalų. Iš šviežios nesunokusių kokoso vaisių sunkos galima pagaminti vyną, o jei sunka surugs — aukštos kokybės actą. Jauni kokoso palmės lapų pumpurai labai gerai tinka maistingoms salotoms gaminti. Didžiuliai palmės lapai — nebloga žaliava virvių, popierio ir net audeklo gamybai. Riešutų lukštai panaudojami kaip indai, o iš palmių kamienų stato namus ir gamina baldus. Riešutų aliejumi galima žibinti lempas, o iš kamieno piuvenų — gaminti rašalą. Pagaliau, riešutą dengia švelnus apsauginis pluoštas, kuris labai gerai tinka staltiesėms ir rankšluosčiams austi.

"PRIEŠTVANINIAI" KVIEČIAI

Turkmėnijoje, kasinėant Ak-Tepo kalne esančius senovinius kapus, surasti nuo laiko pajuodę kviečių grūdai. Tai patvirtino ankstesnį spėjimą, kad dabartinės Turkmėnijos teritorijoje kviečiai buvo auginami jau penktajame tūkstantmetyje prieš mūsų erą.

Tai bent aukso gabalas

Auksas kasyklose paprastai išplaunamas iš smėlio mažytėmis kruopelėmis, sveriančiomis vos keletą miligramų. Tačiau Jakutijoje, prie Lenos upės yra aukso kasyklos, kuriose sutinkami ir didoki natūralūs aukso gabalai, sveriantieji po keletą kilogramų. Neseniai šiose aukso kasyklose darbininkai G. Giljazovas ir P. Šinkevičius rado aukso gabalą, sverianti 12 kilogramų ir 360 gramų (apie 30 svarų)! Tai didžiausias naturalus aukso gabalas, surastas Tarybų šalyje per pastaruosius 40 metų.

RETAS RADINYS

Telšių Kraštotyros muziejaus darbuotojai ruošia ekspozicijai įdomų neseniai rastą eksponatą — 3 metrų ilgio ir 60 centimetrų pločio iš medžio kamieno vedegą išskobtą valtį. Ji buvo atrasta uždurpėjusio Biržulio ežero zonoje maždaug pusantro metro gylyje (metras yra 3 pėdos ir 2 coliai ilgio). Istorikų ir archeologų nuomone, ši valtis priklauso XI—XIII šimtmečiams, o gal būt, ir dar ankstyvesniems laikotarpiams.

Dramblio jautrumas

Dramblys (slonius) atrodo labai gremėzdiškas gyvulys. Jis sveria penkias ar daugiau tonas. Viena jo iltis sveria nuo 150 iki 200 svarų.

Dramblio kūne yra ape 40,000 muskulų. Jie gyvena apie 100 metų. Įdomiausia tas, kad jo rankovė, į kurią pavirtus viršutinė lūpa, yra labai jautri. Ji gali pajausti mažytę sagą arba špilkutę.

Kur siautėjo fašistai budeliai

Kauno Valstybinio istorinio muziejaus darbuotojai kartu su partinių ir tarybinių organizacijų atstovais apsvarstė filialo IX forte Vilijampolėje įsteigimo projektą.

Šiame "mirties forte" dar vokiškosios okupacijos pradžioje buvo sunaikinti geriausieji lietuvių tautos sūnūs ir dukros — talentingas lietuvių poetas Vytautas Montvila, "Kauno audinių" darbininkė, TSRS Aukščiausiosios Tarybos deputatė Jadvyga Budžinskienė, žurnalistas Juozas Beleckas ir daugelis kitų. Čia buvo nukankinta ir nužudyta tūkstančiai žydų, prancūzų, čekoslovakų ir kitų tautybių piliečių. Iš viso IX forte buvo sunaikinta 70,000 žmonių. Tai lygu pusei tuometinio Kauno gyventojų!

Numatoma atkurti visą devintojo forto natūraliąją aplinką, kalėjimo kameras, kalinių padarytus užrašus ant sienų. Dvi kameros bus paverstos salėmis, kuriose išdėstyta daiktinė, dokumentinė ir foto medžiaga kaltins fašistinių budelių žvėriškumus.

Pačiame forte numatoma įrengti granitinę memorialinę lentą. Fašizmo aukoms atminti IX forto teritorijoje projektuojama pastatyti obeliską.

Kauno istorinio muziejaus filialą X forte numatyta įsteigti Tarybų valdžios Lietuvoje ketu riasdešimtmečiui.

DAUGIAU RŪKOME

Žemdirbystės departmentas paskelbė, kad birželyje suvedama sąskaita, kiek Amerikos žmonės surūko papirosų. Į metus laiko jų buvo pagaminta 446,000,000,000, tai yra, ant 12-kos bilijonų daugiau, kaip pirmesniais metais.

Lėktuvas aplenkia patrankos sviedinį

Ne taip seniai spauda pranešė apie tarybinio lakūno N. I Korovuškino skridimą naujos konstrukcijos lėktuvu.

Nugalėjęs vadinamąjį garso barjerą, lakūnas su savo mašina išvystė greitį, didesnį kaip 2000 kilometrų per valandą. Tokiu būdu garso sklidimo greitis buvo aplenktas du kartus ir mašina pasiekė tokį milžinišką greitį, kad būtų laisvai galėjusi aplenkti patrankos sviedinį, jei, žinoma, šis būtų skridęs greta.

Nugalėję garso barjerą, tarybiniai lakūnai susidūrė su nauja kliūtimi — šiluminiu barjeru. Pasirodo, kad jei lėktuvas skris ore, kurio temperatūra minus 56 laipsniai, 3000 kilometrų greičiu, tai oras, slystantis per mašiną, įkais iki 100 laipsnių. O jei dar didinsime greitį — oras taip įkais, jog prasidės jo sudėtinių dalių molekulių įrimas į atomus. Tokios temperatūros, pagaliau, neišlaikys nė lėktuvo korpuso medžiaga. Atrodo, lengviausia išspręsti klausimą, pakilus į beorę erdvę, bet tuomet mašina gali pavirsti dirbtiniu žemės palydovu ir reikės dauk laiko bei energijos, kol ją nuleisi žemėn. Taigi, šiluminis barjeras — rimčiausia lėktuvų greičio padidinimo problema. Šią problemą dabar sprendžia eilė žymių tarybinių mokslininkų.

NIKELIO GAMYBOJE PADIDĖJO KRIZĖ

Sudbury, Ont. — Nickel Co. paleido iš darbo 2,,500 darbininkų, o visi kiti dirbs jau tik po keturias dienas savaitėje. Nickel Co. yra viena iš didžiųjų šio metalo gamintojų. Jos vedėjai sako, kad turi 135,000,000 svarų gatavo metalo, o pareikalavimai mažėja.

Žinios iš Lietuvos

PIRMĄ KARTĄ DAILĖS ISTORIJOJE

Vilniuje, Valstybiniame dailės muziejuje atidaryta didelė 16—19 amž. taikomosios dailės paroda. Joje yra 425 eksponatai. Jų tarpe gobelenai ir kilimai, šilko audiniai ir siuvinėjimai auksu bei sidabru, krištolo, stiklo ir metalo dirbiniai, keramika, baldai. Parodoje išstatyti eksponatai yra iš įvairiausių kraštų — Rusijos, Anglijos, Francūzijos, Čekijos, Flandrijos, Vokietijos, Italijos, Lenkijos, Lietuvos. Vertingi yra Flamandų ir Lietuvos 17—18 amžių gobelenai. Daugumas jų ilgą laiką buvo laikomi Vilniaus katedroje ir per šimtmečius dėl blogo laikymo apgedo. Tarybiniais metais juos perėmė Vilniaus Valstybinis dailės muziejus. Valstybinio Ermitažo Leningrade specialistų padedami, muziejaus darbuotojai juos konservavo, restauravo.

Taip pat eksponuojami pernai iš Maskvos muziejų gauti feodalinės Lietuvos audiniai ir stiklo dirbiniai. Tokio masto paroda Lietuvos taikomosios dailės istorijoje yra pirmoji.

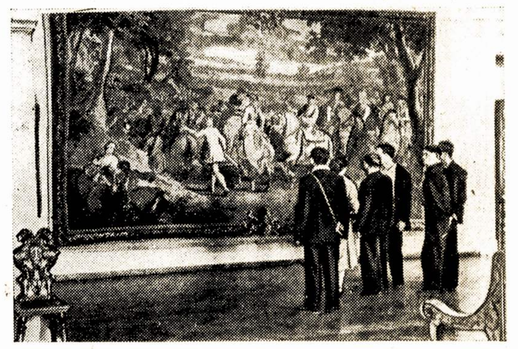

Nuotraukoje: lankytojai apžiūri 18 amž. pradžioje Briuselyje išaustą 24 kvadratinių metrų gobeleną "Vadų kavalkada".

TAIKOS ir DRAUGYSTĖS TURISTINIAI ŽYGIAI IR SĄSKRYDŽIAI

VILNIUS. — Šiomis dienomis iš Salantų, Veisiejų, Anykščių, Jurbarko, Pagėgių, Linkuvos ir kitų respublikos vietovių pėsčiomis, valtimis ir dviračiais į susirinkimo punktus išvyko apie 10 tūkstančių moksleivių — taikos ir draugystės turistinio žygio-sąskrydžio dalyvių. Tokių punktų yra dvylika. Tai Kernavė, Padevytis, Plinkšiai, Krekenava, Krikštonys ir kiti. Turistinio žygio ir sąskrydžių dalyviai žygio metu aplankys Lietuvos istorines-revoliucines vietas, kolūkius, tarybinius ūkius, rinks medžiagą apie revoliucinės kovos Lietuvoje dalyvių žygdarbius, o taip pat užrašinės prisiminimus apie šlovingą komjaunuolių kovų kelią.

RAJONO CENTRO STATYBOS

PRIENAI. — Per pastaruosius dvejus metus čia išaugo naujos gatvės, miesto centre iškilo daug naujų pastatų. Vien praeitais metais buvo parduota naudojimui naujas 200 vietų kino teatro pastatas, ūkinių prekių parduotuvė, du šešiabučiai gyvenamieji namai.

Plačiai vystoma statyba ir šiais metais. Šiuo metu Jaunosios Gvardijos gatvėje baigiami komunalinio dviaukščio aštuonių butų gyvenamojo namo apdailos darbai. Greta jo išaugo ir kitas toks pat namas. Prie Tarybų ir Karolio Požėlos gatvių sankryžos baigta autobusų stoties su erdvia keleivių sale statyba.

KAI PRAŽYDA PAPARTIS...

Štai jau septyni šimtmečiai, kai pagal seną lietuvių liaudies padavimą kasmet Joninių naktį pražysta stebuklingas paparčio žiedas. Tačiau dar niekad Lietuvoj neliepsnojo tiek laužų, kiek šiemet. Beveik kiekviename mieste, miestelyje tą dieną skambėjo linksmos dainos, aukštai kilo tradicinės "Jonų supuoklės," nuo taiklių vaikinų rankų dužo moliniai puodai... Bet negi viską išskaičiuosi, visur pabūsi, viską pamatysi! Tad pasitenkinsime žvilgterėję, kaip praėjo ši liaudies šventė nors keliose vietose.

...Mes senajame Gedimino pilies bokšte. Čia pat, greta, ant bokšto viršūnės, versdamas tirštus dūmų kamuolius, dega Joninių aukuras . Nuo čia, kaip ant delno matyti visas šventinis Vilnius . Štai ten, apačioje, Gedimino aikštėje, jau baigė suktis saviveiklininkų rateliai, nutilo estradoje dainos. Vakare sutemoms palengva gaubiant miestą, vingiuojančia upės juosta atplaukia žibintais, fakelais spinduliuojanti laivų flotilė. Ji plaukia pasroviui Vingio parko link, kur netrukus suliepsnos Joninių laužai ir pražys papartis...

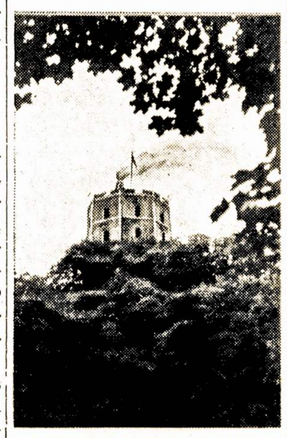

NUOTRAUKOJE: Joninių aukuras senajame Gedimino pilies bokšte.

O kol dar jis nespėjo pražyst, paskubėkime į Kauną.

...Iš Dainų slėnio po koncerto žygiuoja didelė, linksma Kauno saviveiklininkų eisena. Greta kauniečių koja kojon žengia ir jų svečiai — Tartu šukų fabriko miršus choras "Kannel," Slovakijos Bratislavos miesto delegacija. Nuolatos nušvintant įvairiaspalvėms raketoms, jaunimas su fakelais patraukia miesto gatvėmis. Netrukus jie pasuka Nemuno ir Neries santakos link ir dingsta mums iš akių. Dar ilgai girdėti iš tensklindant linksmą juoką, dainas, muzika. Ir kur bepažvelgtum — į Ąžuolyno, Napoleono kalno, Kauno pilies, Panemunės ar Lampėdžių pusę —visur dangus raudonuoja Joninių laužų gaisrais...

...Į Jiezno rajoną, ant senojo Pūnios piliakalnio mes atvykome jau visai sutemus, kaip tik tuo metu, kai kalnu žygiavo karnavalinė eisena. Štai du gaideliai traukia vežimą, kuriame sėdi meška ir vaišina visus iš statinės alumi, nuo kurio neatsisako net pats "Pūnios valdovas Margiris." Štai, palydimas liūdnų muzikos garsu, nešamas karstas su visais degtindarių instrumentais . . . Linksmybėms nėra galo, bet vidurnaktis artėja nenumaldomai. Jau greit, greit pražys stebuklingas žiedas. Tūkstančiai susirinkusiųjų pasklinda po visus šlaitus. Kas jį suras? Ir pagaliau visą apylinke aplekia žinia — paparčio žiedą jau surado. Laimingasis pasirodė esąs Jiezno rajono darbo jaunimo vidurinės mokyklos mokytojas Algimantas Aksomaitis . . .

UNGURIŲ ŽŪKLĖS MEISTRAI

Nidos "Pasieniečio" artelės žvejai kasmet pagauna dešimtis tonų ungurių. Šiemet šios vertingos žuvies žūklės sezoną sėkmingai pradėjo šešios artelės grandys. Ungurių žūklės meistrai Mikas ir Vilius Kalviai kasdien į krantą pristato po 60-70 kilogramų ungurių.

NUOTRAUKOJE: žvejai V. Kalvis ir M. Pugelis ungurių žūklės metu.

VIENA STAMBIAUSIŲ RESPUBLIKOJE

Alytus. — Šio miesto Kauno gatvėje išaugo trijų aukštų gamybinis pastatas. Čia baigiama įrengti sviesto gamykla, kuri bus viena stambiausių įmonių respublikoje. Per metus ji pajėgs vidutiniškai perdirbti 5 milijonus litrų pieno.

Įmonė aprūpinta automatiniais pieno pasterizatoriais su automatiniu temperatūros reguliavimu, šaldymo įrengimais ir kitais mechanizmais. Čia įrengta elektros stotis, kuri aprūpina energija visus pieno perdirbimo aparatus.

Po pagrindinės produkcijos — sviesto, čia bus taip pat gaminama varškė, įvairių rūšių varškės sūreliai, pasterizotas pienas, kefiras, grietinė, valgomieji ledai, sutirštintas pienas.

Liepos mėnesį ši gamykla duos savo pirmąją produkciją.

Klaidos atitaisymas

"Laisvėje" liepos 11 d. J. Šteinio straipsny apie knygas, šeštoje kolumnoje pasakyta: "Grožinės literatūros leidykla išleido R. Mizaros 5 pavadinimų knygas — 60, — egz.", gi turėjo būti **60,000 egz.**

Domininko Šolomsko publicistika

Amerikos lietuviai gerai pažįsta Domininką Šolomską. Tai ilgametis pažangiosios spaudos bendradarbis ir darbininkų organizacijų veikėjas. Daugiau kaip ketvirtį šimtmečio D. Šolomskas buvo Lietuvių Literatūros Draugios sekretorius. Daug metų jis rašė straipsnius laikraščiams ir žurnalams, ilgai dirbo "Laisvės" dienraščio redakcijoje. Jis rašė įvairių įvairiausiais klausimais ir visokiomis temomis, nes JAV lietuvių laikraščių redaktoriai turėjo ir turi patys užpildyti didžiąją dienraščio skilčių dalį. Laikraštininko publicisto darbą tebedirba D. Šolomskas ir dabar, sulaukęs žilo plauko.

Per paskutinį dešimtmetį D. Šolomskas parašė nemaža straipsnių istorijos klausimais, pasako damas juose istorijos įvairenybes, kurias ypač pamėgo "Laisvės" dienraščio skaitytojai. Tai paskatino Lietuvių literatūros draugiją savo ilgamečio darbuotojo straipsnius išleisti atskira knyga. 1955 metais Niujorke išėjo iš spaudos D. Šolomsko raštai, pavadinti "Pasakojimai iš istorijos." Leidėjų parašytoje knygos pratarmėje sakoma, kad tai nėra vienos kurios tautos ar vieno kurio krašto istorija. Tai tiktai tam tikrų svarbių istorinių įvykių pavaizdavimas, aprašant juos vaizdžiai ir patraukliai.

Knyga padalyta į keturias dalis. Pirmoje dalyje kalbama apie Jungtinių Amerikos Valstijų istorijos įvykius, antroje—apie Lietuvos praeitį, trečioje—apie didžiuosius pasaulio įvykius ir ketvirtoje — apie antrąjį pasaulinį karą. Nors straipsniai kiekvienoje knygos dalyje sudėti chronologine tvarka, bet ji skaitytojo nė kiek nevaržo. Iš knygos gale įdėto turinio galima pasirinkti bet kurį straipsnį. Knyga primena trumpą istorinių asmenų enciklopediją.

Glaustai ir vaizdingai papasakoti apie didelius ir sudėtingus įvykius reikia mokėti, reikia būti įgudusiam valdyti plunksną. Straipsnyje "Kosciuška ir Amerikos laisvė" nurodoma, kokioje kritiškoje padėtyje 1777 metais buvo atsidūrę Amerikos sukilėliai, kariavę už savo šalies nepriklausomybę prieš Anglijos kolonizatorius. Kolonizatorių pergalė atrodė čia pat. Betgi prie Bemis kalno įvyko beveik netikėtas dalykas. Amerikiečiai sumušė anglus ir po kiek laiko privertė anglų kariuomenės vadovą pasiduoti į nelaisvę su visa savo armija. Amerikiečių pergalė prie Bemis kalno išgarsėjo drauge su Kosciuškos vardu, nes Kosciuška parengė lemtingojo mūšio planą ir jame dalyvavo kaip generolas.

Dabar ant Bemiso kalno įrengtas Nacionalinis istorijos parkas. Jame pastatyti paminklai garsiesiems šio mūšio generolams, jų tarpe ir Tadui Kosciuškai. Dar tebesaugomas storų ąžuolinių rąstų fortas, kuriame buvo įsikūręs vyriausio šio mūšio vado štabas. Šolomskas patiekia žinių ir apie kitą amerikiečių išsivadavimo karo didvyrį — Kosciuškos tėvynainį Pulaskį, atvykusį į Ameriką 1777 m. ir pasisiūliusį kariauti prieš kolonizatorius. Džordžas Vašingtonas pavedė Pulaskiui organizuoti amerikiečių raitelių pulkus, ir Pulaskis dalyvavo daugelyje mūšių už Amerikos žmonių laisvę. Po sėkmingo žygio jis buvo paskirtas brigados vadu. Kur tik iškildavo didesnis pavojus, Vašingtonas tuoj ten siųsdavo generolą Pulaskį su savo raitelių pulkais gelbėti padėties. 1779 m. spalio 9 dieną įvyko žiaurios kautynės, kuriose Pulaskis buvo sužeistas. Po poros dienų jis mirė. Šio mūšio vietoje generolui Pulaskiui Kongreso 1885 m. nutarimu pastatytas paminklas.

Pasakodamas apie Amerikos - Ispanijos karą, Šolomskas primena 1789 metų prancūzų revoliuciją, kuri paskatino Pietų Amerikos tautas sukilti prieš Ispaniją, kaip kolonizatorių ir pavergėją. Šį Pietų Amerikos išsivadavimo karą tuomet rėmė visi pažangieji žmonės, nekentę vergijos ir despotizmo.

Neįmanoma atpasakoti viso knygos turinio. Vien tik straipsnių pavadinimams surašyti reikėtų nemaža vietos. Čia kalbama apie Kolumbą, apie Linkolną, Žalgirio mūšį, Trakus, Vilnių, Vytautą, Aleksandrą Makedonietį, apie tai, kaip Bismarkas apgavo prancūzus, kaip ties Poltava buvo palaidota Švedijos galybė, kaip Hitleris baigė savo dienas ir t. t. Ne visi straipsniai vienodai literatūriškai apdoroti, bet masiniam skaitytojui, kuriam knyga ir skirta, jie įdomūs.

Šolomsko straipsnių įdomumą nulemia jų kontrastingumas. Iš jo pasakojimų iškyla amžina kova tarp pažangiųjų ir reakcinių visuomenės jėgų, aiškėja, kad pažangūs siekimai ne skaldo, o jungia tautas, kad kolonializmas yra visų tautų priešas. Šolomsko publicistika yra perdėm humaniška, skatinanti skaitytoją stoti į pažangiųjų jėgų pusę.

J. Jurginis

(Iš "Tiesos", 1958 m. birželio 29 d.)

EUGENIJA TAUTKAITĖ

Takais takeliais į didį kelią

(Tąsa)

Ji labai tikėjo išpažinties paslaptimi, o kunigas, ištikimas žvalgybos tarnas, išdavė tą paslaptį. Vėliau teko išgirsti, kad toji moteris, pamačiusi, ką kunigas padarė,—išprotėjusi.

Karolis Požėla buvo labai jautrios širdies žmogus, į tokius įvykius jis labai stipriai reaguodavo: naktimis negalėdavo miegoti, nervinosi, nustodavo valgęs, sublogdavo lyg po sunkios ligos.

MŪSŲ LAIMĖJIMAI NEDUODA RAMYBĖS PRIEŠAMS

Nepaisant krikščioniškosios reakcijos siautimo, vis dėlto 1921-ieji metai buvo organizacinio stiprėjimo metai. Lietuvos Komjaunimo sąjunga veikė visoje Lietuvoje. Visur jau buvo sukurti rajonų, kai kur ir parajonių komitetai. Masinis darbas taipgi stiprėjo. Nors labai dažnai buvo uždaromos profsąjungos, sykiu su jomis ir jaunųjų darbininkų sekcijos, bet kai kur jas vėl pavykdavo atkurti, ir darbas plėtėsi. Jau tais laikais jaunųjų darbininkų sekcijos prie profsąjungų buvo sukurtos Kaune, Šiauliuose, Joniškyje, Panevėžyje, Vilkaviškyje, Marijampolėje, Rokiškyje. Mūsų laimėjimai atkreipė ir žvalgybos dėmesį. Prasidėjo aršus mūsų legalių organizacijų puolimas. Reikėjo griebtis dar didesnės konspiracijos, būti dar atsargesniems, apdairesniems. Taip mokė Karolis Požėla ir dažnai mus—komjaunuolius — bardavo už "smarkumą." Jis labai smerkė karščiavimąsi darbe, smerkė ir panikierius, kurie gali kartais smarkiai pakenkti ne tik sau, bet, svarbiausia,—darbui.

Mūsų laimėjimai nedavė ramybės priešams. Reakcija stiprėjo, išplėsdama iš kovotojų eilių vis naujas aukas. Kalėjimai buvo prigrūsti politinių kalinių. Blogiausias dalykas buvo tas, kad atsirado provokatorių. Tais laikais žvalgyba sunkiai galėjo susidoroti su jau gana stipriomis kompartijos ir komjaunimo organizacijomis, jos jau buvo labiau įgudusios konspiracijoje, pramokusios dirbti atsargiau. Bet atsiradus aršiausiam priešui—provokatoriui, ištisos kuopelės, o dažnai ir parajonių arba rajonų organizacijos laikinai nustodavo veikusios.

1921 metais Suvalkijos rajono komjaunimo organizacijoje atsirado provokatorius. Jis veikė atsargiai, ir sunku buvo jį susekti. Marijampolėje žvalgyba areštavo beveik visus komjaunuolius moksleivius. Visi buvo mušami, kankinami ir po kiek laiko vėl paleidžiami. Sunku buvo ką nors įtarti. Reikėjo greičiau imtis priemonių, norint išgelbėti dar likusius laisvėje komjaunuolius. Teko vykti į Suvalkijos rajoną.

Tais laikais tarp Kauno ir Marijampolės tebevažinėjo arkliais pakinkyta karieta, kuri primindavo Pugačiovo laikus. Ja keliaudavo beveik vieni spekuliantai, retai tepasitaikydavo kitoks pilietis. Dokumentų ten beveik netikrindavo.

Ta karieta nutariau ir aš važiuoti. Jau sutemus sėdau į ją, ir ji greit nudardėjo epr Aleksoto tiltą ir nutolo nuo Kauno. Prisiglaudžiau karietos kertelėje ir greit užsnūdau, tik smarkus spekuliantų erzėjimas dažnai mane išbudindavo.

Atvykusi į Marijampolę, nedrįsau užeiti į tuos namus, iš kur nebuvo jokių žinių. Užsukau pas Oną Avižonytę. Per jos seserį gimnazistę susižinojau su komjaunuoliais. Susitikau su Žaldariu (Liudu Jaunium). Jis man išpasakojo, kad daugelį moksleivių komjaunuolių paleido iš kalėjimo, bet jie visi vienas kito bijo. Jie jaučia, kad jų tarpe yra provokatorius, bet kas — niekas negali suprasti. Tarp kitko jis man pasakė, kad ir Vytautą Aleksą-Kauką paleido. Nutariau pasikalbėti su V. Aleksa. Susitikome už miesto, netoli plento, Steponavičių vienkiemyje. Nuėjau ten kartu su Žaldariu, kuris taip pat buvo areštuotas ir paleistas. Aleksa sutiko mane labai išdidžiai, jautėsi esąs didvyris, atlikęs didelius žygius. Pasikalbėjus su juo, mane apėmė baimė dėl visos komjaunimo organizacijos likimo. Pasiūliau jam laikinai kur nors pasišalinti, nes jį išleido tam, kad per jį susektų visą likusią komjaunimo organizaciją. Aleksa tik juokėsi iš mano "pamokslų." Girdi, jis nesąs bailys. Taip ir nepavyko įtikinti jo, kad jis gali padaryti daug žalos organizacijai. Palydėjo jis mane iki plento. Susitarėme rytojaus dieną eiti į Gižus, kur turėjo įvykti komjaunimo kuopelės susirinkimas. Atsisveikindamas Aleksa išėmęs parodė brauningą ir padrąsino, kad nebijočiau su juo eiti; jei kas—apginsiąs mane. Paklaustas, iš kur gavo ginklą, jis nusijuokė ir truputį suglumęs atsakė, kad tai paslaptis.

Nakvynės nuėjau pas Oną Avižonytę. Visą naktį negalėjau nurimti, kažkoks slogutis kamavo mane. Nutariau neiti su Aleksa į Gižus. Susitikusi su Žaldariu, perspėjau, kad komjaunuoliai būtų atsargesni su Aleksa, nes jis sekamas ir per jį gali išaiškinti kitus. Ko nors dar blogesnio neįtariau.

Parvykusi namo, išpasakojau Karoliui ir Juozui, kokia padėtis Marijampolėje. Siūliau kokiu nors būdu izoliuoti Aleksą, pav., perkelti jį į Panevėžį, nes Suvalkijos rajono komjaunimo organizacija ir taip yra labai nukentėjusi,—ir ten gali įvykti katastrofa. Karolis Požėla pasiūlė nusiųsti Aleksą į Maskvą pasimokyti, kad praslinkus porai metų, galėtų vėl dirbti, jau pasiruošęs teoretiškai. Šitas pasiūlymas buvo priimtas. Skubiai nusiuntėme laišką, kad Kaukas-Aleksa prisistatytų į Komjaunimo Centro Biurą (antrosios LKJS konferencijos jis buvo išrinktas Komjaunimo Centro Biuro nariu). Aleksa ne iš karto pakluso, o kai pagaliau atvyko ir jam buvo pasiūlyta tuojau važiuoti į Maskvą, jis labai nenoromis iškeliavo.

Iš Maskvos Aleksa pabėgo atgal į Lietuvą, viešai per laikraščius pasiskelbė nusivylęs komunizmo idėjomis ir tapo niekšu išdaviku. Jis išdavė beveik visą Marijampolės komjaunimo organizaciją.

MITINGAS MIŠKE

Tai buvo 1921 m. rudenį. Atvykau į Telšius, kaip visada, naktį. Jau man gerai pažįstamais keliukais ir takais nuėjau pas Joną Taurinską į Plienakius. Ryte per Joną susižinojau su komjaunimo parajonio komitetu. Nutarėme būtinai suruošti sekmadienį jaunimo mitingą-gegužinę ir sukviesti patikimus, prijaučiančius jaunuolius, kurių jau buvo gana didelis būrys. Šaukti tokį pusiau viešą susirinkimą buvo gana rizikinga, Nutarėme rinktis dieną mišių metu. Vietą paskyrėme miške, netoli Jono Taurinsko vienkiemio. Pas Taurinską tuo metu gana dažnai buvo pradėję lankytis kažkokie įtartini asmenys, apsimetę pirkliais-spekuliantais, tai policininkas "iš netyčių" išlįsdavo iš miško ir užeidavo "pasikieminėti," parūkyti. Tie signalai buvo nelabai malonūs, tačiau savo sumanymo neatsisakėme. Mums sukliudyti galėjo tik lietus.

Vakare Jonas Taurinskas palydėjo mane nakvynėn pas netoli gyvenusį savo pusbrolį Praną Taurinską. Atsiguliau daržinėje ant kvapaus šieno ir išvargusi greit užmigau, svajodama apie rytojaus dieną.

(Bus daugiau)

Romantika

Dabar kažkaip romantiškai atrodo
Laimėti mūšiai, nueiti keliai.
Jie mano kartai turi ką byloti
Ir jaunas širdis jaudina giliai.

Plazdėjo vėjy vėliava raudona
Lyg saulė, virš žemyno iškelta.—
Ir virė mūšiai stepėje prie Dono,
Ir stūgavo naktim pūga balta . . .

Ne mano kraujas ten pagirdė smėlį,
Ne man užgeso vėliava šviesi.—
Budiono raiteliai, kardus iškėlę,
Per širdį lekia dulkių debesy . . .

Aš per vėlai pasaulyje užgimęs,
Neteko niekad grumtis apkase.—
Paliko gilios priešo kirčių žymės
Jaunų raudongvardiečių veiduose . . .

Ne aš plaukiau per Volgą einant ižui
(Nepatirta kareiviška dalia).—
Kiti draugai namo be rankų grįžo,
Kitus užklojo samana žalia . . .

Seni kariai dabar visai pražilę,
Ir žydi gėlės vietoj apkasų.—
Bet privalau atskleisti žaizdą gilią,
Turiu prabilti aš širdies balsu!

Vytautas Rudokas

Antano Metelionio knygai prenumeratos plaukia

Antanas Metelionis, viešėdamas Čikagoje, pats prisiuntė 46 prenumeratas. Jis rašo, kad L. Prūseika ir sirgdamas gavo 12 prenumeratorių.

Senas Vincas, iš Gibbstown, N. J., rašo:

"Gerb. Administracija: Čia rasite čekutį sumoje $5. $2 už Metelionio knygos prenumeratą, o $3 auka išleidimui. Sveikindamas A. Metelionį su 2-ru tomu 'Dievai ir žmonės,' kaipo nenuilstantį darbuotoją literatiniuose dirvonuose, linkėdamas jam sveikatos bei ryžto visuose jo užmojuose, *kviečiu visus užsiprenumeruoti knygą 'Dievai ir žmonės.'*

"Juo greičiau suplauks reikiamas skaičius prenumeratų, tuo greičiau gausime knygą ,tuo ramesnės paliks ir mūsų sąžinės, *kad neliekame skolingais knygos autoriui už jo tokią didelę auką savo tautai! Atsiteiskime A. Metelioniui, kol dar gyvi esame!*

Senas Vincas."

Gražiai pasidarbavo ir čikagietis *S. J. Jokubka* — prisiuntė 15 prenumeratų.

Sekanti asmenys užsiprenumeravo antrąjį "Dievai ir žmonės" tomą ir nekurie dar pridėjo auką knygai išleisti:

C. Tomašiūnas, Miami, Fla., 10 knygų, $20.

A. Balčiūnas, Montreal, Canada, $2.

J. Čeponis, Ville La Salle, Montreal, $2 ir $1 aukų.

Vincas Deksnys, Stamford, Conn., $2.

Chas. Devetzko, Laurelton, N. J., $2 ir 50 c. aukų.

Andrius Gudauskas, Springfield, Ill., $2.

Sophie Karsokienė, Pittsburgh, Pa., $2.

B. Kirstukas, Cleveland, Ohio, $2.

S. ir A. Kazilioniai, Cleveland, Ohio, $2 ir $1 aukų.

Ig. Karlonas, Scarsdale, N. Y., $2.

M. Klimas, Fairlawn, N. J., 2 knygas, $4.

Joseph Jackim, Shelter Island, N. Y., $2 ir $1 aukų.

J. K. Mažukna, Pittsburgh, Pa., 2 knygas, $4.

J. B. Mardos, Girardville, Pa., $2.

Pranas Murausko, Luzerne, Pa., $2.

Joseph Paznokaitis, Philadelphia, Pa., $2.

A. J. Pranaitis, Camden, N. J., $2 ir $3 aukų.

Dr. A. Petrick, Brooklyn, N. Y., $2.

Marcelė Romikaitienė, Reading, Pa., $2.

A. Radišauskienė, Wyoming, Pa., $2.

M. Simon, B'klyn, N. Y., 5 knyg. $10 ir $2 aukų.

Andrius Stirbis, Springfield, Ill., $2.

O. Wellus, Binghamton, N. Y., $2 ir $3 aukų.

Kazimieras Zambasevičius, Reading, Pa., $2, aukų $4.

Jonas Smalenskas, Pasadena, Md., užprenumeravo 3 knygas į Lietuvą ir vieną sau, viso $10.

Puikų pavyzdį parodė Jonas Smalenskas. Jis užprenumeravo 3 knygas saviškiams į Lietuvą.

Pirmoji laida Metelionio raštų rinkinio iššaukė Lietuvos žmonių (kuriuos ji pasiekė) gražų atsiliepimą. Aišku, kad ir šis leidinys Lietuvoje būtų gražiai priimtas . Neskūpaukite, užsakykite Metelionio raštų knygą saviškiams Lietuvoje.

Dėkojame pasidarbavusiems rinkime knygai prenumeratų ir dėkojame užsisakiusiems knygą.

Laisvės Administracija

Žinios iš Uruguajaus

Lietuviškus filmus pamačius

Kovo 2 d. ir balandžio 20 d. Urugvajaus Lietuvių Centras rodė lietuviškas filmas kine Renacimiento. Per du kartu apsilankė kine apie tūkstantį lietuvių. Publika buvo labai patenkinta, nes matė prieš savo akis gimtosios žemės vaizdus: miškus, upes, laukus, kviečiais žaliuojančius, Lietuvos miestus, kolūkius, teatrus, mokslo įstaigas ir moksleivius; matė po Lietuvą važinėjančius Urugvajaus lietuvių delegatus — po kolūkius, vaikų darželius ir kitas vietas.

Publika buvo labai susijaudinusi, daugumai riedėjo ašaros per veidus, matant Lietuvos jaunimą taip gražiai šokant ir dainuojant Maskovs Didžiajame teatre; matant, kaip kelių šimtų jaunuolių choras dainavo ir baletas šoko lietuviškus liaudies šokius žavėdamas publiką.

Labai jaudino žiūrovus moksleiviai, kurie ne vien tik aukšto mokslo įstaigose mokosi, o išeina ir į laukus padėti derlių nuimti ir statyboj padirbėti. Jie gerai žino, kad norint turėti namą, pirma reikia pagaminti duoną — kviečius pasėti ir nuo laukų nuimti. To Lietuvos moksleiviai mokosi praktiškai.

O mūsų jaunuolių Urugvajuje tokios filmos nedomina, jeigu tarp tūkstančio lietuvių buvo penkiolika jaunuolių. Kodėl? Todėl, kad mūsų jaunimas yra suklaidintas; jis mato vien amerikoniškas filmas, visuomet vaizduojančias fantaziją, kurios realiame gyvenime nėra. Jis mato, kad amerikoniškose filmose visuomet atvaizduoja, jog visi dirba raštinėse, turi gražius automobilius, gražius namus, nuvažiuoja į gražias kavines susitikti su draugais ar draugėmis, ir t. t. Bet jiems neparodo, kaip reikia iškasti iš žemės geležies rūdą ir padaryti geležį, paskiau — automobilį.

Jaunuoliai, pamatę lietuviškas filmas, kai kurie sakė, kad jiems nepatiko, nes studentai plytas neša ar javus pjauna. Tiesa, kuomet mes viešėjome Tarybų Lietuvoje, teko aplankyti studentų bendrabučius; radome studentus skutant bulves, verdant zupę ir kitokį valgį darant: tiek mergaites, tiek berniukus. Tą matėm fizikos institute. Mes paklausėm: "Ar nėra kas jiems maistą pagamintų?" Mums atsakė direktorius: "Taip, yra." Ir mums parodė bendrą valgyklą, bet pasakė: "Norint būti aukštojo mokslo žmogumi, reikia žinoti viską—nuo zupės ligi atominės jėgos."

Mes taip pat buvome nuvažiavę į Maskvą ir buvome nuėję į didžiausią pasaulyje universitetą, kuris randasi Maskvoje . Jame radome studentų visokių tautų. Radome ir lietuvių, kurie ten mokosi ir gyvena; jie ten pat darosi maistą patys. Ir iš to universiteto išėjo tie mokslininkai, kurie nustebino viso pasaulio mokslo žmones, paleisdami žemės palydovą (sputniką).

Kaip gaila, kad mūsų jaunimas čia yra taip klaidingai įtikintas, kad nesupranta, kur yra teisingas mokslas ir kas yra kultūringa. Jie labai mažai lankosi po lietuviškus klubus, kurie yra kultūringi: juose mokosi dainavimo, šokių, muzikos, teatro. Jie daugiausia lanko sportinius klubus, kurių labai daug yra ir kuriuose, išskiriant sportą, nieko kultūringo nėra. Jaunuoliai ten daugiausia praleidžia laiką lošdami kortomis — pradeda iš kukurūzų grūdų, o baigia iš savo paskutinių centų.

B. Morkevičius

(Iš "Darbo")

Mūsų apšvieta ir kultūra didžiai sustiprės

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos suvažiavimas liepos 6 d. parodė, kad kultūra ir apšvieta tarpe pažangiųjų lietuvių darbininkų Amerikoje buvo ir yra pirmoje vietoje. Reikia tikėtis, kad dar per ilgus, ilgus metus tas prakilnus darbas žygiuos pirmyn. Šis LLD suvažiavimas panaujino, paskatino su nepalaužiama stiprybe aukščiau kelti apšvietą ir kultūrą.

Kadangi tik viena diena buvo skirta suvažiavimui, tai viskas buvo atlikta suglaustoje, trumpoje formoje. Bet suvažiavimas buvo geras ir darbingas. Atrodo, kad ateitis bus gera, nes visi delegatai buvo susidomėję, kad stiprinti savo apšvietos ir kultūros organizaciją. Knygos bus leidžiamos kaip iki šiol. Žurnalas Šviesa palikta Centralinio Komiteto nuožiūrai. Jeigu bus finansų, bus leidžiamas. Jeigu nebus, bus sulaikyta.

Dabar truputis kas link pittsburghiečių. Atrodo, kad pas juos viskas geroje tvarkoje. Kiek buvo pirmiau žinoma iš laiškų, tai buvo nusiskundimų, kad jie visi pensijonieriai ir kad visus senatvė spaudžia. Bet tie visi, kurie dalyvavo suvažiavime ir su kuriais teko pirmoje pažintyje pasikalbėti, gerai atrodo. Atrodo, kad jiems negręsia jokia senatvė, kad jie dar labai tvirti, kaip tie Lietuvos ąžuolai. Tame yra viltis, kad pittsburghiečiai paskatins LLD veikimą to miesto apylinkėje. Tenka tikėtis iš jūsų, draugai, geros ateities.

Visi suvažiavimo delegatai buvo pasišventimo ir panaujinimo dėl LLD veikimo šalininkai. Nėra abejonės, kad jie visi, sugrįžę namo, susišauks savo miesto narių susirinkimą ir išduos raportą iš šio suvažiavimo. Nei kalbos nėra, kad visi nariai gaus iš šio suvažiavimo naujos inspiracijos. O visiems kitiems lietuviams, kurie dar nepriklauso prie mūsų Lietuvių Literatūros Draugijos, labai svarbu priklausyti ir prisidėti prie puoselėjimo apšvietos ir kultūros.

K. B. Depsas

NAMŲ SAVININKAMS

Pentiname namus iš lauko ir vidaus; apkalame šingeliais; sutaisome pijazus ir dengiame bei taisome stogus.

Prašom kreiptis:
JOHN PETRUS
14 Gartland Street
Jamaica Plain, Mass.
Tel.: JA. 4-4576

Iš Lietuvos

ĮSISAVINAMA NAUJA TECHNIKA

VILNIUS.—Sostinės pieno kombinatas aprūpinamas nauja technika, gaunama iš brolliškų respublikų, liaudies demokratijos šalių, Švedijos. Neseniai čia įsisavinta ir pradėta eksploatuoti pieno bidonų plovimo tunelinė mašina, kuri per valandą gali išplauti 500 bidonų. Anksčiau tara buvo plaunama karuseline bidonų plovimo mašina, kuri per valandą išplaudavo tik 160 bidonų.

Varškės ir sūrelių gamybos cechas pradėjo įsisavinti sūrelių fasavimo automatą. Iki šiol sūreliai buvo fasuojami rankiniu būdu. Keturių žmonių brigada per dvi pamainas išfasuodavo 14,000 sūrelių. Naująjį automatą aptarnaus tik trys žmonės. Per pamainą juo bus išfasuojama 23,000 sūrelių.

Adenas. — Jamenečiai nušovė anglų bombinį lėktuvą.

Washingtonas. — Dulles reikalauja, kad Kongresas pasportų reikalus pavestų Valstybės sekretoriaus valiai.

Lietuviškai-angliškas
Angliškai-lietuviškas

ŽODYNAS

333 Puslapių, Kaina $3.50

Gaunamas Laisvės Knygyne
Persiuntimo Kaštus Apmokame

Kartu su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį

LAISVĖ

110-12 Atlantic Ave., Richmond Hill 19, N. Y.

IŠ LDS SEIMO

Pittsburgh, Pa. — LDS 13-tasis Seimas baigėsi trečiadienį, liepos 9 d., prieš pietus. Tenka pasakyti, kad tai buvo vienas konstruktyviškiausių seimų. Daugiausia laiko pašvęsta diskusijoms apie LDS stiprinimą naujais nariais. Buvo išreikšta įdomių minčių. Jos visos suglaustos seimo priimtoje rezoliucijoje, kuri ištisai, be abejo, bus paskelbta organe "Tiesoje".

Seimas daugiausia dėmesio atkreipė į laimėjimą dėl Susivienijimo antrosios ir trečiosios kartos lietuvių. Visi kalbėjusieji delegatai nurodinėjo galimybes šių pastangų pasisekimui. Seimas nutarė daryti viską, kas tik galima, atgaivinimui angliškai kalbančių kuopų, kurių kadaise buvo apie 13, o beliko tik 3.

Ryšium su tuo patim tikslu, seimas padarė du nutarimus:

1. Rimtai susirūpinti sporto veikla laimėjimui jaunų žmonių, organizuojant visur, kur tik galima, "bowlingo", "golfo" ir kitokias sportininkų grupes.

2. Vystyti ir auklėti meninę veiklą. Jeigu pasirodytų, kad sąlygos leidžia, Centro valdyba privalo įsteigti meninės veiklos ir meninio talento auklėjimo specialų fondą. Tai vis bus nauji būdai LDS stiprinimui. Galima tikėtis gerų rezultatų.

Smarkių diskusijų seime kilo dėl būsimoje 14-tojo LDS Seimo vietos. Gautas Philadelphijos miesto majoro, prekybos buto ir kitų įstaigų pakvietimas 1960 metų seimą laikyti Philadelphijoje. Milžiniška delegatų dauguma pasisakė už Philadelaphiją. Smarkiai konkuravo Chicaga, bet ji pralaimėjo.

Rep.

CHICAGO, ILL.

IŠ A. JURIO
LAIDOTUVIŲ

Trečialienį, liepos mėn. 2 d., dar prieš 12 valandą žmonės būriais ėjo į P. J. Ridiko koplyčią. Galne vienas praeivis, pastebėjęs būrius žmonių, pagalvojo, kad laidojamas koks nors nusipelnęs asmuo. Taip, koplyčioje buvo pašarvotas Lietuvos sūnus, taurusis lietuvis, darbo žmonių draugas — Adomas Juris.

Lietuvių pažangiosios visuomenės nariai rinkosi koplyčion pagerbti velionio atminti, palydėti jį į amžinojo poilsio vietą ir pasakyti velioniui paskutinį sudie.

Velionis Adomas Juris buvo tiek populiarus ir mylimas pažangiosios lietuvių visuomenės, kad jo laidotuvėse dalyvavo ne vien chicagiečiai, bet ir iš kitų miestų bei miestelių pažangieji lietuviai.

Į laidotuves žmonių prisirinko tiek, kad koplyčioje buvo spūstis ir apie pusę jų paliko lauko pusėje stovėti.

Prie velionio karsto vainikai ir gyvų gėlių puokštės.

Truputį po pirmos valandos prasidėjo laidotuvių iškilmės. Prie velionio karsto išsirikiuoja karsto nešėjai ir garbės karsto nešėjai. Aidi liūdni vargonų melodijų garsai. Vėliau, dainininkės Agotėlė Sabielskienė ir Konstancija Rimkienė, vargonais pritariant Genovaitei Giedraitienei, gieda: "Man gaila" ir "Apleistas." Po giedojimo, seka kalba.

Kalbėjo "Vilnies" administratorius J. Pauliukas. Jis papasakojo velionio biografiją ir jo veiklą. Velionis Adomas Juris atvyko į šią šalį iš Lietuvos prieš 45 metus, kupinas ryžto ir energijos jaunuolis. Šioje šalyje jis neleido laisvalaikio be reikalo. Atliekamu nuo darbo laiku jis mokėsi, skaitė ir įsijungė į darbo žmonių organizacijas. Jis ne tik tapo klasiniai sąmoningu darbo visuomenės nariu, bet ir vadovaujančiu asmeniu. Adomas buvo giliu idealistu ir pasiaukojusiu kovotoju už geresnę darbo žmonių ateitį. Jo darni veikla organizacijose ir spaudoje liks gražiu pavyzdžiu kitiems. Be to, velionis buvo ne vien kilniu darbo žmonių draugu ir jų reikalų gynėju, bet pavyzdingu vyru ir rūpestingu šeimos tėvu.

Pabaigus kalbėti, laidotuvių vedėjas P. Ridikas paprašė susirinkusius atsisveikinti su velioniu. Laidotuvių dalyviai slinko prie velionio karsto vorele ir, lenkdami galvas, sakė jam paskutinį sudie. Tuo metu dainininkės Konstancija Rimkienė ir Agotėlė Sabielskienė giedojo "Ko liūdi, berželi svyrūnėli, ko verki nuleidęs šakas?" Tai buvo skaudus ir jaudinantis momentas. Buvo skaudu velionio našlei Joanai, dukrai Nancy ir žentui bei kitiems nariams skirtis su Adomu. Tą šiurpų skausmą jautė ir dauguma Adomo vieminčių draugų.

Velionį lydėjo į kapines apie 70 pilnų automobilių.

Kapinėse, prie duobės, kalbėjo iš Floridos atvykęs svečias, rašytojas Antanas Metelionis. Jo kalba buvo graži, turininga ir atitiko įvykio reikalui.

Pabaigus laidojimo apeigas, laidojimo vedėjas P. Ridikas, velionio šeimos vardu, padėkojo visiems už dalyvavimą laidotuvėse ir pakvietė į Mildą užkandžių.

Lietuvių Tautinėse kapinėse tapo supiltas naujas kapas mūsų darbščiajam ir tauriajam draugui ir tautiečiui Adomui Juriui.

Ilsėkis, mielas Adomai, šaltoje žemėje. *R. Š.*

Haverhill, Mass.

Liepos 4 d. kelionė iš Haverhill, Methuen ir Lawrence į Laisvės pikniką Montello

Kadangi lawrenciečiai pasamdė didžiulį busą ir turėjo daugiau keliauninkų, tai iš Haverhillio prisiėjo nuvažiuoti į Lawrence, o iš ten didžiuliu busu važiuoti į pikniką. Busas buvo pilnas žmonių. Mat, ir diena pasitaikė gera — nei šilta, nei šalta, kaip tik tinkama piknikui... Viskas atrodė labai gerai. Žmonių buvo daugiau kaip pereitais metais ir visi atrodė linksmi. Mat, kaip tik pasauliniai dalykai eina geriau, tai visi geriau jaučiasi. Gerai, kad mes čia turime gerų Laisvės pritarėjų: Augustas Kazlauskas, savininkas pagyvenusiems žmonėms namo (17 Park St.), kur galima pasilsėti, ir Petras Yocumskas, savininkas valgyklos, 85 River St., kur galima gerai pavalgyti. Jie nuvežė į Lawrence ir parvežė visus, norinčius važiuoti, ir už tai nieko neėmė, tik ačiū.

-:- -:- -:-

Liepos 7 d. buvau atlankyt Bernasių Mizarą. Jis buvo sveikas ir linksmas. Perdaviau gerus linkėjimus nuo jo brolio R. Mizaros.

-:- -:- -:-

Augustas Kazlauskas, 17 Park St., nesijautė gerai, o kaip nuėjo pas gydytoją, tai gavo patarimą eiti ant operacijos—ir kuo greičiau, tuo geriau. Todėl birželio 15 d. nuvažiavo į Anna Jaques Hospital, Newburyport, Mass. Ten buvo padaryta operacija. Viskas pavyko gerai ir birželio 22 d. parvažiavo namo. Sveikata eina geryn. Kadangi Kazlauskai turi pagyvenusiems žmonėms — vyrams ir moterims—namą, kuriame pilna žmonių, tai Augustui susirgus pasidarė labai daug darbo. Todėl geri prieteliai pribuvo iems į pagelbą, o už tai Augustas ir jo žmona visiems dėkoja už vienokią ar kitokią pagalbą ir už simpatijos atvirutes. *Darbininkė*

Brockton, Mass.

"Laisvės" piknikas gerai pavyko

Liepos 4-6 dd., Lietuvių Tautiško Namo Parke, įvyko "Laisvės" paramai piknikas. Jis labai gerai pavyko. Jį rengė Massachusetts valstijos lietuvių apšvietos ir kultūros organizacijos ir LLD 6 kuopa bendrai.

Pikniko gaspadoriumi buvo Albert Potsius. Jis turėjo nemažai pagalbininkų. Tvarka buvo labai gera. Žmonių prisirinko pusėtinai daug. Dalyvavo keturi iš "L." štabo. R. Mizara pasakė labai gerą kalbą šių dienų reikalais. Oras buvo gražus, kaip tik piknikui. Žmonės pilnai patenkinti. Bus laikraščiui finansinės paramos.

Mūsų ligoniai

Susirgo sekami "Laisvės" skaitytojai: W. Gečius sukiai serga ir randasi Goddard ligoninėje. M. Budreikis serga, bet yra namie, 170 Melrose St., Brocktone. M. Morkevičienė ir vėl pradėjo sirguliuoti, tai negali ir parengimų lankyti. J. Vaitekūną ištiko automobilio nelaimė. Jis sunkiai susižeidė, bet po kelių dienų pradėjo vaikštinėti. Linkiu visiems sergantiems greitai pasveikti.

Mūsų progresyviai susirūppino, kad L. Prūseika vėl ligoninėje. Su kuriais tik kalbėjausi, visi linki jam susveikti ir darbuotis.

(L. Prūseika iš ligoninės jau grįžo.—*Red.*)

Mirė lietuviai

Birželio 23 d. mirė Rose Yakavonis, apie 80 metų amžiaus. Paliko liūdesy dukterį Rose Navikas (Yakavonis), žentą Anthony, du sūnus — Walterį, gyvenantį Hudson, Mass., ir Frank, West Bridgewater, Mass., ir daug anūkų.

Birželio 22 d. mirė dantistas Dr. Gorman Andrew. Paliko žmoną Evą M. Zarkovski. Jis turėjo dantų gydymo kabinetą netoli L. T. Namo. Buvo dar tik 59 m. amžiaus.

Liepos 3 d. savo namuose staigiai mirė Antanas Krukonis. Gyveno 23 Bank St.

MONTREAL, CANADA

Trumpai apie viską

Dirbtuvėj susižeidė Stasys Balčiūnas. Sulaužė jam ranką.

Frank Givis (Zavišių žentas) mašina smarkiai susižeidė rankos pirštus.

Valė Vekterienė turėjo operaciją ant vidurių Moiseneauve ligoninėj.

Vincas Račys joninių naktį parėjus namo buvo užpultas plėšikų ir apiplėštas. Sąmonę atgavo tik nuvežtas į Notre Dame ligoninę.

Reiškiu visiems ligoniams užuojautą ir linkiu greitai pasveikti

---

Ištekėjo M. Rimkuvienė už J. Matusevičiaus. Vestuvės įvyko namuose. Dalyvavo giminės ir artimi draugai.

Linkiu jiems linksmo ir laimingo gyvenimo.

Susižadėjo Stulginskų dukrelė su Juozu Lukoša. Vestuvių laikas nenustatytas.

Lankėsi Montreale bostonietė Užtapienė, Skrupskienės teta.

Išvažiavo į JAV praleisti atostogų Alekas Macevičius ir P. Skripkienė su dukrele.

B. Greibus ir F. Morkūnas baigė katalikų aukštesniąją mokyklą.

Outremont miesto valdyba išleido patvarkymą, pakal kurį bus baudžiami automobilistai $50.00 už važiavimą greičiau negu 20 mylių į valandą. Taipgi bus baudžiami ir už triūbijimą be svarbios priežasties.

M.E. Latoni ir B. A. Corbo sugauti slaptai gabenant emigrantus iš Italijos į Kanadą.

Kvebeko provincijoj nuo sausio iki gegužės subankrūtavo 990 įvairių biznių. Užvestas tyrinėjimas, kodėl tiek daug biznių bankrūtavo.

Lachine kanalu kasdien praplaukia apie 40 laivų. Laivams plaukiant, uždaromos gatvės ir sulaikomas judėjimas. Vienas laivas sutrukdo 15 minučių.

Žmonėse dėl to kyla nepasitenkinimas.

St. Hubert miestelis turi virš 12,000 gyventojų, bet neturi vandentiekio ir kanalizacijos.

Žmonėms tokia padėtis įgriso ir reikalauja pravesti kanalizaciją, kas kainuotų $3,550,000. Reikia dar gauti leidimą iš Kvebeko.

Trys vengrai pabėgėliai nelegaliai išplaukė iš Halifakso laivu į New York City, tikėdamiesi sugrįžti namo, bet Swanseau Wales buvo sugauti.

Teisme jie pareiškė, kad jie geriau eis į kalėjimą, negu grįš atgal į Kanadą.

Paliko liūdesy tris sūnus: Alfonsą ir Petrą, kurie čia pat gyvena, o Vincas su 4 anūkais gyvena Bridgewateryje. Velionis paėjo iš Vilniaus krašto.

Birželio 24 d. mirė Juozas Yakavonis, gyvenęs Bellevue. Paliko žmoną Anną ir šeimą.

Visi buvo pašarvoti pas V. Yakavonį jo šermenynėje ir palaidoti su religinėmis apeigomis. *S. J.*

Duplesis traukia teisman laikraštį "Le Devoir" už tai. kad smarkiai kritikavo jo valdžią ryšium su pardavimu privatiškom kompanijom naturalių dujų pristatymo.

Iš 450 laikraštininkų konferencijoj Duplesis įsakė išmesti "Le Devoir" reporterį.

Teismas priteisė A. Whitevick tėvams $1,560 už vaiką, kuris prigėrė St. Peter upėj. Vaikas buvo 3 metų.

Vietos gyventojai reikalavo atitverti upę, bet miestas vis atidėliojo.

Surinko **Montrealietis**

Cleveland, Ohio

Visi stokime prie atgaivinimo meno veiklos

Juk mes visi jaučiame, kaip menas — dainos, muzika ir vaidinimai — traukia prie savęs. Mes džiaugiamės menu. O dabar pas mus randasi ta proga, kada pas mus susispietė didesnis būrelis meno mėgėjų ir jau rūpinasi ką didesnio pastatyti sekančiame sezone. O sekančiame Meno Grupės piknike, kuris įvyks liepos 27, A. Jasiūno piknikų darže, mūsų menininkai stengiasi pasirodyti su dainelėmis ir gal dar kuo kitu. Todėl būkime visi menininkų piknike, kad išgirsti juos dainuojant, ir pasirodykime, kad mes esame pasirengę gelbėti jų pastangoms atsteigti meną Clevelande. Ir kurie turime patyrimo apie chorą ir vaidinimą ir dar esame tinkami, stokime gelbėti.

Meno mylėtojas

—:—

Nesirašykime ant peticijų, kurių nežinome

Unijų griovikų parašų rinkėjai, gaudami po 20 centų už parašą ir po $18 už dienos darbą, įvairiais melais stengiasi išgauti parašus. Vaizbos butas (Chamber of Commerce) yra ta organizacija, po kurios direktyva eina visas kapitalistinis išnaudojimas, kad padaryti tą išnaudojimą dar lengvesniu, suorganizavo mases nesusipratusių žmonių, kad su jų pagalba galėtų pravaryti pataisymą prie Ohio konstitucijos, kuris unijines šapas padarytų atdaromis šapomis ir tuomet visos Ohio valstijos išnaudotojams būtų daug lengvesnis išnaudojimas. Todėl tokius parašų rinkėjus reikia vyti iš namų ir nuo savęs, kad jie negalėtų surinkti ganėtinai parašų uždėjimui ant balioto to priešunijinio pataisymo — Teisės prie Darbo — skebams.

Buvo smagus spaudos piknikas

Svečių suvažiavo daugiau negu į kitą pikniką šį sezoną; visi jautėsi smagiai ir buvo duosnūs. Turėjom svečią iš Chicagos, Vilnies redakcijos narį d. J. Mažeiką, kuris pasakė gerą prakalbėlę apie darbininkų praeities kovas už socialinę apsaugą, kurią įvedus, dabar sulaukę senatvės dauguma džiaugiasi gaudami nors mažą pensiją. Draugas P. Nemura su savo automobiliu daug pagelbėjo d. Mažeikai—net ir pas mūsų geruosius ūkininkus nuvažiuoti.

Daug gražių dovanų ir dovanėlių buvo suneštą į pikniką, tik neteko patirti vardų, kas jas sunešė. *Rep.*

EASTON, PA.

Mirus

Klemensui Abakan-Abakanauskui

LIEPOS 4 D., 1958

(Palaidotas liepos 7 d.)

Reiškiame Širdingą užuojautą jo žmonai Aneliai, dukrai Stasei, sūnui Frank, žentui, marčiai, anūkams ir kitiems giminėms ir draugams.

Leon Tilwick	E. Matonienė
John C. Katinis	Vincent Pfeiffer
Martin Urba	Paulina Urba
Vladas Danielius	Šlepetienė
Feliksas ir Ona Urbai	M. Knizinienė
Ona Šlapikienė	M. Mikalauskienė
N. Ogentienė	Jurgis Duda
M. Pareigienė	J. Bimba
J. Stančius	P. Švelnikas
Gramauskai	

Easton, Pa.

Mirė K. Bakanauskas

Liepos 4 d. pasklido žinia, kad mirė Klemensas Bakanauskas. Visi nustebome, nes sekmadienį prieš tai su juo matėmės. Tiesa, jis jau nuo seniau nesveikavo. Pasirodė, kad jis staigiai susirgo ir birželio 30 d. buvo išvežtas į ligoninę.

K. Bakanauskas, kai buvo jaunesnis ir sveikas, daug veikė darbininkų labui, kaip lietuvių organizacijose, jų parengimuose ir, kiek galėjo, unijoje.

Jis palaidotas liepos 7 d. Laidotuvių dieną skaitlingai susirinko draugai ir draugės atsisveikinti. J. Bimba pasakė atsisveikinimo kalbą įvertindamas velionio pasiaukojimą ir darbus ir kvietė visus tęsti juos.

K. Bakanauskas gimė ir augo Lietuvoje. Amerikoje jis visą laiką gyveno Eastone, tai palaidotas laisvai Eastono kapinėse, kokiu jis buvo.

Nuo kapinių visi palydovai buvo pakviesti į Lietuvių Piliečių Klubą. Man neteko ten dalyvauti, bet girdėjau, kad susirinkę, įvertindami velionio darbus, aukojo "Laisvės" paramai, kurią velionis visą laiką skaitė.

Lai Klemensui būna lengva žemelė, o mes likę tęsime jo darbą! Reiškiu jo šeimai užuojautą!

L. Tilwick

LIETUVIAI ATIDARĖ VASARNAMĮ

Puikios Jūrų Maudynės Prie Pat Namo

Išrenduojame apartmentus po 2, 3, ir 4 kambarius.

Taipgi išrenduojame paskirus miegamuosius kambarius su public kitchen. Kainos nebrangios.

Užsisakykite vietas laišku arba telefonu.

Violet's Guest Home

125 Atlantic Ave., Atlantic City, N. J.
Telefonas 5-2338

20 LIEPOS (JULY)

Visi Didžiojo New Yorko Apylinkės Lietuviai Būkite LLD 2-os Apskrities Metiniame

PIKNIKE

Tai bus puikiausias vidurvasario pasilinksminimas, iš visos apylinkės pasimatymas vienų su kitais.

Vieta---Steamboat Inn

91 Steamboat Rd. **Great Neck, N. Y.**

Bus skanių užkandžių ir įvairių gėrimų patenkinimui jūsų apetito.
Nepraleiskite progos.

Gera Muzika Šokiams

Pradžia 1-mą val. dieną. **Įžanga 75 centai.**

Pittsburghiečiai ir mūsų suvažiavimai

Per ištisas keturias dienas — nuo liepos 6 dienos ryto iki liepos 9 d. vakaro — pittsburghiečiams buvo "rugiapiūtė" Jie turėjo darbo pilnas rankas. Veltui buvo kai kurių draugų baimė, kad "nusilpusi' mūsų pažangiosios visuomenės kolonija Pittsburghe nepajėgs net su dviemis suvažiavimais tinkamai susidoroti. Juk darbo daug, atsakomybė didelė, o ten, girdi, mes turime tik saujelę veiklių draugų ir draugių.

Bet toji saujelė virto didžiulė sauja. Pasirodo, kad buvo sudaryta plati, darbšti komisija su Jonu K. Mažukna priešakyje. Būtinai reikia tuos veikliuosius žmones paminėti. Komisijon, apart Mažuknos, įėjo: E. Galore, M. Svetakas, F. Imbras, S. Chesnut, A. Pipiras, J. Miliauskas, V. Sherbinienė, M. Savukaitienė, S. Karsokienė ir S. Monskienė. Kas svarbu, tai kad visi komisijos nariai, taip sakant, buvo ant kojų, rūpinosi suvažiavimų reikalais. Kiekvienas sau pasirinktą pareigą draugiškai, gražiai atliko.

Bet ne tik komisija darbavosi. Labai gražiai kooperavo ir į darbą įsitraukė LDS 8-tosios apskrities komitetas. O komiteta sudaro šie draugai: J. Mažeika, M. Budnikas. U. Paich, E. Galore. S. Paich, J. Purtikas ir S. Orda. Apart dar jaunos ir veiklios veikėjos E. Galore, tai visi seni veikėjai, darbštūs, geri draugai.

Lietuvių Literatūros Draugijos suvažiavimas, įvykęs liepos 6 d., buvo tik vienos dienos suvažiavimas. Viskas buvo pravesta trumpoje, suglaustoi formoje.

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 13-sis seimas tesėsi pustrečios dienos. Ten buvo daugiau diskusijų. Bet apie suvažiavimus teks atskirai kitą kartą pakalbėti. Čia man rūpėjo nors keliais žodžiais pasveikinti pittsburghiečius už jų puikų pasidarbavimą. Jie dar kartą įrodė,kad kur yra noro, susitarimo ir ryžto, ten mes dar daug ir didelių darbų galime atlikti. Sekdamas LLD suvažiavimą ir LDS seimą, aš įsitikinau, kad didžiausias mūsų judėjimo priešas šiuo tarpu yra ne tiek senatvė, kiek pesimizmas ir nuleidimas rankų. Kur ir kada mums pavyksta pesimizmą nugalėti, ten mes pajėgiame pajudinti žemę! Taip šiomis dienomis buvo padaryta Pittsburghe.

Kalbant apie suvažiavimus ir pittsburghiečius, būtinai reikia paminėti LDS 142 kuopos ir 160 kuopos klubus. Tai tvirtai įkurtos ir gerai vedamos įstaigos. Abudu klubai puikiai pavaišino LDS seimo delegatus. Pirmadienį, liepos 7 d. vakare, delegatus vaišino skaniais valgiais ir visokiais gėrimais LDS 142 kuopos klubas, o trečiadienį, jau po seimo, tą pat padarė 160 kuopos klubas. Delegatams nekaštavo nė vienas doleris. Gal todėl 160 kp. klubo bankete kilo mintis atsiminti mūsų spaudą, kuri taip gražiai padeda mūsų organizacijoms gyvuoti ir darbuotis. Surinkta, rodos, apie $160. Puikus sumanymas. Gera spaudai parama.

Dar vienas svarbus dalykėlis. Teko pastebėti, kad ypač prie minėtų klubų veiklos pittsburghiečiai turi pritraukę keletą antrosios kartos veiklių žmonių. Tai rimti žmonės. Tai irgi pavyzdys kitoms kolonijoms. Vienas kitas veiklus jaunas žmogus kolonijoje daug, daug gero padarytų visai pažangiosios visuomenės veiklai. Tai, ką yra padarę pittsburghiečiai, galėtų, man atrodo, padaryti beveik kiekviena didžioji kolonija.

Koresp.

Klausimai ir Atsakymai

KLAUSIMAS

Gerbiami laisviečiai! Aš noriu jus paklausti per laikraštį. Aš buvau ištekėjusi pirmiau, bet mano vyras miręs daug metų atgal. Aš negavau vyro socialinės apdraudos. Aš dabar norėčiau gauti savo apdraudą, bet vėl esu ištekėjusi už kito vyro. Aš norėčiau žinoti, ar aš galiu imti savo "social security"?

Labai būsiu dėkinga jums. *A. Ch.*

ATSAKYMAS:

Jūsų reikalas gana supintas. Geriausia padarysite, jeigu atsikreipsite į artimiausią Social Security raštinę. Jei tokios įstaigos pas jus Port Carbon nėra, tai gal jums arčiausia bus Pottsivillė, kur veikiausiai tokia raštinė randasi. Jie ten jums suteiks visas reikalingas informacijas.

ROCHESTER, N. Y.

Mirus

JUOZUI DRUSEIKIUI

Reiškiame širdingą užuojautą jo sūnui Freddie, marčiai Daratai ir anūkams Druseikiams, jo broliui P. Druseikiui ir visiems giminėms šioje liūdesio valandoje. Linkime stiprybės pergyventi šį smūgį.

V. Greibienė
K. Anderson
A. Novik
O. Galinaitienė
A. Gužauskienė
P. O. Malinauskai
V. O. Bachiuliai
O. Gricienė
A. Balčakienė
V. Bullienė
K. Žemaitienė
A. L. Bekis
H. Mateikienė
J. Milleriai
J. Labeikai
P. E. Čereškai
J. D. Valtai
F. Kurkulis
G. Daukas
M. Vaidila
J. Andrius
M. Balzar
Wm. R. Černauskai
Žukauskas
G. N. Švedai
F. Gricius
J. Klimašauskas
J. H. Stančikai
J. O. Vilimaičiai
R. Braus
A. Usevičienė

ĮVAIRIOS ŽINIOS

PAPIROSAI, VĖŽYS IR JAV VALDŽIA

Washingtonas. — Dr. Burney, sveikatos reikalų vedėjas, pareiškė, kad įrodyta, jog tarpe rūkančių papirosus yra didesnis nuošimtis sergančių plaučių vėžio liga. Jis sakė, kad jau turi planą "persergėjimui publikos dėl pavojaus nuo rūkymo".

BUS TV BOKŠTAS ANT "DIEVŲ KALNO"

Tokio. — Japonijoje per šimtmečius buvo garbinamas Fuji, vulkaniškas kalnas. Jis buvo skaitomas šventove, kaipo "dievų kalnas".Dabar ant jo vieno šono stato 1,082 pėdų aukščio televizijos bokštą. Fuji kalnas yra 60 mylių atstoje nuo sostinės.

PER ŠVENTES ŽUVO 700 ŽMONIŲ

Washingtonas. — Bėgyje trijų dienų švenčių, susiejusių su liepos 4, žuvo 700 žmonių. Automobilių nelaimėse užmušta 370 žmonių ir tūkstančiai sunkiai sužeista. New Yorko valstijoje auto nelaimėse užmušta 23 žmonės, o sunkiai sužeista 608.

Prigėrė 192 ir nuo kitokių nelaimių žuvo per 100 žmonių.

JŪRŲ VILNYS IŠMETĖ 70 BANGINIŲ

Wellfleet, Mass. — Cape Cod srityje jūrų vilnys išmetė 70 banginių. Jie dar jaunučiai, kiekvienas apie dviejų tonų. Matomai, jų būriai priplaukė arti kranto, tuo kartu galingos vilnys išmetė į sausumą ir jie žuvo.

"KĄ DARYTŲ AMERIKA?", KLAUSIA "K. ZVEZDA"

Maskva. —Tarybų Sąjungos armijos dienraštis "Krasnaja Zvezda" rašo, kad Amerikoje keliamas "triukšmas lakūnų reikele yra nuslėpimui savo prasikaltimo".

"Ką darytų Amerika, jeigu sovietiniai karo lėktuvai skraidytų virš jos teritorijos?", klausia dienraštis. Jis toliau prideda: "Kada Amerikos lakūnai TSRS teritorijoje atsisakė nusileisti, tai prisiėjo juos nutupdyti.".

ALASKOJE DREBĖJO ŽEMĖ

Juneau. — Žemė drebėjo pietvakariniame Alaskos iškyšulyje, kuris į pietus sudaro Alatunų salų grupę. Nuostolių padarė mažai, nes ten nedaug kas gyvena. Jūrų bangos išmetė į krantą po 50 pėdų ilgio laivelius.

BONNA. — Mirė Karl Arnold, 58 metų amžiaus. Jis buvo Krikščionių demokratų partijos vadas. Adenaueris neteko tvirto politinio ramsčio.

PARYŽIUS.—Gal bus susitarta, kad Tarybų "jet" lėktuvai "TU-104" skraidys tarp Maskvos ir Paryžiaus.

WASHINGTON.—Plieno gamyba nupuolė iki 52.7% savo pajėgumo. Ji atsidūrė žemiausiame laipsnyje.

LONDONAS.—Mirė Mrs. Curzon, sulaukus 80 metų, tai žmona buvusio diplomato Curzono.

DIDYSIS NEW YORKAS

Liepos 20 d. visi prašomi į pikniką

Sekmadienį, liepos 20 d., Steamboat Inn, 91 Steamboat Rd., Great Necke, įvyksta labai svarbus piknikas. Jį rengia Liet. Literatūros Draugijos II-oji Apskritis.

Bus gera muzika, skanių valgių ir tinkamų gėrimų, o vieta yra labai patogi parke ir svetainėje. Pradžia nuo 1 val. popiet.

Nuo Lituanica aikštės, ties Littuvių Pil. Klubu, Williamsburge, busas išeis apie 1 val. popiet. Gi nuo Liberty Auditorijos, Richmond Hill, jis išeis apie pusvalandį vėliau. Kelionė į abi pusi asmeniui tik $1.-75. Buse vietą galite užsisakyti skambindami į "Laisvę" arba Liberty Auditoriją.

K. Petrikienė buvo Čikagoje

Iš Pittsburgho, po suvažiavimų, LLD pirmininkė K. Petrikienė buvo nuvykusi į Čikagą L. Prūseikos aplankyti. Grįžo praėjusį šeštadienį.

Pakalausta, kaip ten viskas jai atrodė, d-gė Petrikienė atsakė:

—L. Prūseikos sveikata eina geryn. Dr. Bartašius jį gydo. Laikinai L. Prūseika gyvena pas Vėšį. Aplankiau ten ir kitus ligonius: U. Andrulienę ir A. Jonikienę. Bendrai, čicagiečiai gerai veikia, pilni ūpo ir ryžto.

K. Petrikienė sakė, kad LLD suvažiavimas ir LDS seimas buvo sėkmingi.

Rep.

Serga Petras Cibulskis

Praėjusį ketvirtadienį buvo širdies smūgio ištiktas maspethietis Petras Cibulskis. Jo žmona Ona jam nualpus iš išgąsčio suklykė, atbėgo iš kitų durų kaimynai. Nors isteriškai išsigandus, žmona prisiminė patarimą, kad tokiu atveju reikia ligonį judint, kad tuo širdį "išbudint," ir ji kiek galėdama tai darė. Ligonis atgijo. Pašauktas gydytojas.

Rytojaus dieną Petras galėjo atsisėst ir net, prigelbstimas, prie stalo prieit lengvam užkandžiui.

Cibulskiai gyvena 70-03 Caldwell Avenue, antrame aukšte, Maspethe. Telefonas Hickory 6, 3094.

Linkime gerajam draugui pilno sustiprėjimo. *V.*

Kaip Staten sala klaidindavo

New Yorko miesto penktąją dalį sudaro Richmond, tai yra Staten sala. Nors nuo New Yorko ją skiria daug platesni vandenys, kaip nuo New Jersey valstijos, bet ji yra New Yorko dalis.

Prieš 300 metų Staten sala klaidindavo mūsų "tėvus". Mat, iš Lower Bay užlajos įplaukus pro Narrows pertaką iš Upper Bay beveik tiesiai į šiaurę yra East ir Hudson upės. Plaukdami Hudson upe mūsų "tėvai" turėjo plačią upę, kuri vedė į šalies gilumą. Plaukdami East upe, jie apiplaukdavo Long Islando salą.

Bet kai kurie iš Lower Bay pataikydavo ne į Narrows sąsiaurį, o į Staten salos vakarinę pusę, į Arthur Kill vandens juostą. Jie įplaukdavo į į dabartinę Newark Bay, o toliau į Hackensack upę. Šie paklaidžioję sugrįždavo atgal ir sakydavo, kad juos "velnias vedžiojo".

1676 met. kapitonas Billopp nusprendė išspręsti klaidžiojimų priežastį. Jis iš dabartinio Manhattan, nuo Battery Parko, nuplaukė linkui piet-rytinio Staten salos krašto, ir, laikydamasis prie jos, apiplaukė ją aplinkui. Buvo įplaukęs į Newark Bay. apžiūrėjo Hackensack ir Passaic upių žiotis, o vėliau pro dabartinį Kill Van Kull, tai yra, tarpe Staten salos ir Bayonne, sugrįžo prie Bettery Parko. "Slaptybė" buvo išspręsta. Už tai nuo Anglijos gubernatoriaus jis gavo 1,600 akrų žemės ant Staten salos, kur dabar yra Tottenville.

Pirmiausiai Staten salą surado 1524 m. italas Govanni da Verrazano, kuris tarnavo Francūzijos laivyne. Už šią salą ilgai kariavo francūzai ir hollandai. Hollandai penkis kartus ją valdė. 1609 m. kapitonas Hudson ją pavadino hollandų generolo Eylandt pagarbai "Staten Eylandt".

1670 metais New Yorko apylinkėje ir Staten saloje įsigalėjo anglai. Iš čie jie turėjo pasitraukti po Amerikos Revoliucijos.

Jungtinių Tautų viršininkai sakė, kad jie apsvarstys Tarybų Sąjungos protestą prieš vengrų chuliganų pikietavimus.

Jauni vandalai padarė $25,000 nuostolių auto garažui prie 8th Ave. ir 51st St., Manhattane.

New Yorkas. — Mirė Columbia universiteto profesorius Dr. Bergen Davis, sulaukęs 89 metų,

INDIJA KOVOJA PRIEŠ CHOLERĄ

Bhopalas. — Centralinėje Indijoje per dvi savaites nuo cholėros mirė 2,000 žmonių. Sveikatos ministras sako, kad epidemija jau sulaikyta. Atvyko grupė daktarų iš Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų.

Brockton, Mass.

Pranešu visoms Massachusetts valstijos apšvietos organizacijoms ir komitetų nariams, kurie yra surišti su Laisvės pikniku finansiškai (piknikas buvo liepos 4-6 dd.), kad atskaita įvyks liepos 20 d. Liet. Namo kambariuose, 8 Vine St., 10 val. ryto. Alb. Potsius, Geo. Shimaitis.

(71-72)

Važiuokite Į Didyjį Pikniką

Didžiojo New Yorko apylinkės lietuviai turės savo gražų pikniką sekmadienį, liepos (July) 20 d., Kasmočių parke, 91 Steamboat Rd., Great Neck, N. Y.

Iš Brooklyno eis busas į pikniką. Kelionė $1.75 į abi pusi. Busas išeis nuo Lituanica Square, Union Ave., kampas Stagg St., 1-mą valandą dieną.

Iš Richmond Hill — nuo Liberty Auditorios, 110-06 Atlantic Ave., 1:30 val. popiet.

Tuojau įsigykite bilietus ir važiuokite į šį gražų pasilinksminimą. Šokiams bus gera muzika. Piknikui įžanga 75c. Rūpinkitės laiku būti vietose, iš kur išeis busas.

Rengėjai

Šeši žmonės žuvo audros laiku

Šeštadienį New Yorko apylinkje siautė didelė audra su perkūnija. Forest Parke perkūnas užmušė tris jaunuolius: P. Madina, B. Barrett ir J. Quinn, kurie stovėjo po ąžuolu. Jaunuoliai buvo nuo 14 iki 17 metų amžiaus.

Ronkonkoma ežero srityje, Long Islande, du žmonės žuvo, kada audra nubloškė galingos srovės elektros vielą ant jų automobilio. H. Reckner, 75 metų senelį, Carlstadt, N. J., perkūnas užmušė. Audra padarė daug nuostolių.

Mirė admirolas H. D. Cooke, buvęs karinių jūreivių studentų mokytojas Annapolyje.

PRANEŠIMAI

BROOKLYN, N. Y.

Lietuvių Siuvėjų 54-to skyr. susirinkimas įvyks liepos 23 d., 5:30 v. v., Uniojs patalpose, 11-27 Arion Pl. Kipras Sakalauskas, Skyr. Sekr.

(72-73)

CLEVELAND, OHIO

Lietuvių Meno Grupė ir draugės moterys vardu Onutės kartu rengia pikniką apšvietos naudai. Įvyks liepos 27 d. Jasiūnų darže. Onos paruoš stalą, bus pernikų ir baronkų, vyrai turės "lemonado" ir kitokių įsigėrimų. Bus geras orkestras ir graži programa. Tad kviečiame visus praleisti linksmai Onų vardadienį. Rengėjai. (71-74)

PHILADELPHIA PA.

LLD 10 kp. susirinkimas įvyks liepos 11 d., 7:30 val. vak., 1150 N. 4th St. Nariai kviečiami dalyvauti šiame susirinkime ir išgirsti delegato raportą iš suvažiavimo. Valdyba.

BROOKLYN, N. Y.

LDS 46 kp. susirinkimas įvyks liepos 16 d., 7:30 v. v. Liberty Auditorium 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai prašomi dalyvauti. Išgirsite raportą iš LDS 13-tojo Seimo ir iš atsibuvusio parengimo. Bus kuopos reikalų. Kom.

LAISVĖ

EINA Į LIETUVĄ

Lietuvos žmonės labai myli Laisvę. Kurie užsakė Laisvę į Lietuvą savo giminėms, gauna padėkų. Daugelis laiškais išsireiškė, kad jiems Laisvė labai patinka.

Laisvės Kaina
Į Lietuvą $12 Metams

Užsakydami Laisvę į Lietuvą, aiškiai paduokite Lietuvos antrašą. Kartu su užsakymu malonėkite prisiųsti ir mokestį. Adresuokite sekamai:

LAISVĖ
110-12 Atlantic Ave.
Richmond Hill 19, N. Y.

"Jehovų" suvažiavime bus 125,000 delegatų

Liepos 27 dieną New Yorke atsidarys "Jehovah" religijos pasekėjų pasaulinis suvažiavimas. "Jehowah's Witnessess" laikys suvažiavimą didžiuliuose Yankee Stadiume ir Polo Grounde. Šaukėjai sako, kad iš visų pasaulio dalių, jų tarpe ir Tarybų Sąjungos, suvažiuos ne mažiau 125,000 delegatų.

Dabartiniu laiku tūkstančiai šios religijos pasekėjų vaikšto namas nuo namo prašydami delegatų apsistojimui kambarių. Matote, kad ne visiems bus vietų viešbučiuose. Ieškotojai sako, kad jau gavo pasižadėjimų dėl 95,000 kambarių, bet iki suvažiavimo laiko dar reikia gauti 30.000.

Šios religinės sektos žmonės tikrai tiki į dievo penktą prisakymą "Neužmušk!" Jie yra griežtai nusistatę prieš karus ir skelbia visų žmonių taikaus sugyvenimo idėjas.

SVEIKSTA

Motiejus Zablauskas buvo sunkiai susirgęs ir pasidavęs į ligoninę 2nd Ave. ir 20th St., Manhattane. Bet dabar jo sveikata žymiai pagerėjusi, ir jis jau rengiasi ligoninę apleisti.

Lankytojas

Pajieškojimai

Paieškojimas Asmens Lietuvoje

Paieškau sesers Uršulės Sabanskienės - Pranauskienės, Benedikto. Kilusi iš Naujamiesčio parapijos. Prašau jos pačios atsiliepti arba kas apie ją žino pranešti šiuo antrašu:

Juozas Sabanskis
107 Mainard Road
So. Sudbury, Mass.

(70-74)

GIRDĖJIMO PERGALĖ!

NEW ZENITH "Challenger" EYEGLASS HEARING AID* AT $145.00

MODELIS MODELIUI JŪS NENUPIRKSITE GERESNĖS RŪŠIES IR PATARNAVIMO UŽ BILE KAINĄ!

- 10 Dienų Pinigų Garantija!
- 1 Metams Rūšybės Certifikatas!
- Pirkite lensas ir rėmus pas savo pasirinktą akinių specialistą.

Zenith Radio Corporation of New York
Hearing Aid Division
666 FIFTH AVENUE
New York 19, N. Y. — Circle 5-1400

Arba matykite artimiausią teisėtą Zenith Hearing Aid Dealerį. Jo vardas yra jūsų telefono direktoryje.

NEMOKAMAS DEMONSTRAVIMAS ATEIKITE ŠIANDIEN!

MATTHEW A. BUYUS

(BUYAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.